

# Domoljub

V Ljubljani, 1. decembra 1937

Leto 50 • Štev. 48

## Slovenska Kmetijska zbornica

Kakor je našim bralcem že znano, smo po več kot petnajsetletni borbi letošnja pomlad končno dobili kmetijske zbornice tudi pri nas. Spomladi je izšla uredba in izvršene so bile volitve, tokom poletja in jeseni so bili sprejeti razni pravilniki, proračun itd., pred par tedni je imenovalo predsedstvo prve nastavitelne, najeti so bili potrebni prostori (v hiši na Gosposvetski cesti, kjer je kavarna »Evropa«) in te dni začne zbornica s svojim poslovanjem. Trajalo bo sicer še kaka dva do tri tedne, preden bo ustvarjen in urejen potreben aparat (pisarna, knjižnica itd.), da bo slegel, vendar — zbornica je tu in je z delom začela. S tem je slovenski kmet končno dobil ustanovo, v katero stavi upravičeno zelo mnogo upov.

Dolga in težka je bila pot do nje. Prve kmetijske zbornice so bile ustanovljene že leta 1851 na Francoskem. Tem so sledile leta 1866 na Angleškem in do konca preteklega stoletja sta jih dobili izmed večjih držav potem še Italija in Nemčija, a po vojni so bile ustanovljene prav po vseh državah, kajti razen Jugoslavije je bila zadnje čase brez njih menda samo še — Albanija. Ze to dejstvo nam pove več kot dovolj.

S tem pa seveda nikakor ne trdimo, da jih ni pri nas nihče zahteval. Ravno narobe: vse kmečke organizacije so jih zahtevale in vse stranke so nam jih obljubovale, toda resne volje pa menda ni imel doslej še nihče, razen bivše SLS. Ko je bila SLS leta 1924 v vladi in je bil dr. Kulovec kmetijski minister, je smatral za eno svojih prvih nalog, da to ustanovo ustvari. Pripravil je že vse potrebno, toda vlada je že po par mesečnem delu padla in z njo vred tudi načrt. L. 1926 so začeli potem govoriti zopet o njih in nato še za časa diktature, vendar do njih ni prišlo. Morda smo zlasti diktaturi za to lahko že celo hvaležni, kajti Bog ve, kako spako nam bi bila ona dala pod imenom kmetijskih zbornic.

Tudi s sedanjin zakonem nismo zadovoljni, ker zbornica ni ustanova s kakimi lastnimi pravicami, temveč je predvsem samo posvetovalni organ, samo stanovsko zastopstvo kmeta, vendar so temelji kolikor toliko zdravi, ustvarjeni in smo sedanji vladi hvaležni tudi za te. Okoli 25 vlad smo po vojni že imeli, a šele sedanja nam je to prepotrebno ustanovo tudi res dala. V kolikor pa sedanje zbornice ne odgovarjajo potrebam kmečkega stanu, bo pa sedaj stvar njih samih, da dosežejo izboljšanje tozadavnega zakona. Zai le, da pri tem ne moremo upati še na pomoč hrvaškega kmečkega gibanja, ki je izjavilo, da ga to vprašanje sploh ne briga in

da nima na zbornicah nobenega interesa. S Hrvati je včasih res težko.

Kljub temu pa gremo Slovenci na delo z največjim veseljem in z največjimi upi. Slovenski kmet je postal v svojo zbornico svoje najboljši mož, zato smo prepričani, da si bo iz nje tudi ustvaril svojo najmočnejšo oporo. Ker imamo pri nas precej dobrih strokovnjakov na vseh poljih kmetijstva, žal pa nobenih mož, ki bi se pečali s kmečkim vprašanjem kot celoto, z njegovimi nadvse perečimi lastnimi političnimi, kulturnimi, gospodarskimi in socialnimi vprašanji (v tem pogledu so Srbi in Hrvatje neprimerno na boljšem), bo morala začeti naša zbornica prav pri prvih začetkih in začeti šele zbirati gradivo za obravnavanje teh vprašanj. Tako delo pa ni opravljeno v enem mesecu in tudi v enem letu ne, zato ne bo mogla pokazati svojih uspehov že v nekaj mesecih, a prepri-

čani smo, da bo šla pa na drugi stran zato na delo tem bolj smotreno.

Prvi pogoj dobre zbornice je dober njen urad. Litva je komaj dvakrat večja nego Slovenija. Tam so osnovali svojo zbornico že leta 1925 in že pred dvema letoma je štel njen osrednji urad 88 uradnikov, razen tega pa še okoli 400 po deželi, zato je litvanska zbornica tudi razvila naravnost neverjetno živahno in uspešno delavnost. Tudi pri nas smo prepričani, da se bo zbornici posrečilo pridobiti tiste tako redke moči, ki so se že doslej pečale s temi vprašanji, kajti vsaj tako važen pogoj njenega uspešnega dela kot so dobri člani zbornice je tudi na višku stoječ urad. Brez tega visl vsa zbornica v zraku.

Slovenski kmet gleda na to svoje ustanovo z največjimi upi, oklenil se je bo z vsem sreem, ni ji pa te dni, ko začanja s svojim poslovanjem, želimo na pot čim največjega blagoslova, da bi delala res v čim največjo korist našega katoliškega in slovenskega kmečkega ljudstva.

## Politika in stranke

Prav velik del ljudstva se sploh ne zaveda, kaj je politika in smatra, kakor smo dejali, da je to v glavnem le medsebojno prekarje voditeljev, agitatorjev in časopisov. Glede na to nekateri potem tudi vzvišeno proglašajo, da se za politiko ne brigajo, ker je politika grda reč. Čim več takih »modrijanov« inamo, tem bolj žalostna mora biti naša politika, kajti pogoj dobre politike je politično zrelo ljudstvo, ki se zaveda važnosti in nalog politike.

Človek je tako ustvarjen, da ne more obstojati sam zase, temveč le v družbi, to je v družini, v občini, v narodu, v državi. Kjerkoli je pa večja družba, mora vladati v njej nek red, kajti kako naj si mislimo samo majhno vas, kjer bi ne bilo nobene oblasti ter bi vsak delal, kar in kakor bi hotel. V družini tvori tako oblast gospodar, ki razporejuje delo in vodi vrhovno skrb za vso družino, v vasi skrbi za najpreprostejši red župana, v državi vlada. Odkar pomni zgodovina, ni bilo družabnega sožitja ljudi brez oblasti.

V dobi absolutizma ni imelo ljudstvo pri vladi nobene besede, temveč so izprva graški in pozneje vladarji s svojim uradništvom vladali, kakor se jim je poljubilo. Stolejne žalostne izkušnje vseh narodov so dokazale, da je ta način vladanja slab in si je zato ljudstvo potom revolucij izsililo vrhovno odločevanje pri načinu vladanja. To je demokracija ali samovlada ljudstva samega potom svobodno izvoljenih zastopnikov (županov, poslancev itd.).

Bistveni znak in pogoj demokracije so torej volitve, pri katerih svobodno izbiramo tiste, ki bi bili po našem mnenju najprimernejši, da bi nam vladali. Dvojno nalogo ima vladanje: na eni strani določati način medsebojnega sožitja ljudi, na drugi strani pa skrbeti za skupne koristi. Toda čim se zavedamo tega, nam bo takoj jasno, da lahko nastanejo v tem pogledu zelo različna mnenja, ki so lahko vsa bolj ali manj utemeljena. Eni bodo trdili, da bi bi! za župana dober Janez, drugi bodo mnenja, da bi bil Matevž boljši. Dobro, kdor jih bo imel več na svoji strani, tisti naj pa županuje v vasi, če ne bo dobro in pošteno županoval, gotovo ne bo dolgo ohranil večine občanov na svoji strani in prihodnjč bodo zmagali pristaši drugega.

Tako je v vasi v majhnem. Mnogo bolj zapletena je stvar v državi, ki posega danes najgloblje že v prav vse življenje vsakega posameznega državljanca. Država kroji vse zakone, določa v veliki meri smer vsega javnega življenja, določa davke itd. itd. In kdo na svetu more trditi, da ga ti zakoni nič ne brigajo! Kar poglejmo samo davčne zakone! Ali more biti res kmetu vseeno, če nalože davčni zakoni vsa bremena predvsem na njegove rame, a bogati fabrikanti naj bi prispevali za skupne koristi le malenkosti. Ali more biti res kmetu vseeno, če naloži država visoke carine na tiste potrebščine, ki jih kmet neobhodno potrebuje in se s tem te potrebščine zelo podraže, dočim ostane luksuzno blago le nizko ocarinjeno. Kakor glede dav-

kov, tako je tudi glede prav vseh drugih vprašanj. Kateremu očetu morejo biti vseeno n. pr. šolski zakoni. Kateri kristjan bi mogel mirno gledati, da bi učitelj v šoli podiral, kar bodo gradili doma starši.

Glede vseh teh in podobnih javnih vprašanj državne politike je torej lahko cela vrsta mnenj in nazorov. Kdor pravi, da se za politiko ne briga, s tem trdi, da mu je vseeno, kakšni so davki, vseeno, kakšne so šole, vseeno, ali se gospodari pravično in pošteno ali pa vladajo krivica, nasilje in korupcija, vseeno mu je, ali se popravi kaka cesta ali nobena itd., kajti politika ni nič drugega nego skrb za javne zadeve, skrb za skupne koristi.

Politika torej nikakor ni »grda«, temveč resna stvar in tako važna, da bi se moral zanimati zanjo sleherni človek in kdor pravi, da se za njo ne briga, s tem trdi, da se ne briga niti za svojo lastno kožo, kaj šele za skupni blagor. Kdor ima vsega na preostajanje, kvečjemu tak bi lahko dejal kaj podobnega, ogromna večina je pa vsak dan v večji meri odvisna od skupnosti in od — politike.

Kakor smo rekli, pa vladajo glede političnih vprašanj med ljudmi najrazličnejša mnenja. Eni trdijo, da mora biti šolska vzgoja zgrajena na krščanskega rešnice, drugi so mnenja, da naj se pomežejo križi iz šol. Eni so mnenja, da so davki na najnujnejše potrebščine krivični, drugi jih zagovarjajo. Če hočejo tedaj prvi uveljaviti svoje nazore, tedaj jim ne preostane drugega kot da se strnejo v močno celoto in si izvolijo take posiance, ki bodo na pristojnem mestu z vso odločnostjo zastopali njih mnenje, sicer bodo lahko drugi strojili usodo prvih kakor se jim bo poljubilo. In to so politične stranke. Brez strank je vsakršno demokratično politično življenje nemogoče, kajti kako naj pride drugače do izraza skupna volja ljudstva kot tako, da se enako misleči združijo v čim tesnejšo skupnost, t. j. stranko in si potem pri volitvah izvolijo takega moža, ki bo v smislu zahtev in načel te skupnosti zastopal njih voljo, ki je obenem program stranke.

Res je, v dnevnem političnem življenju je tudi mnogo medsebojnega prerokanja, kar pa ni prav nobena nesreča, temveč neizogiben pojav demokracije. Vsaka skupina čisto naravno želi, da bi zmagalo njeno naziranje in si skuša pridobiti v to svrhu čim največje pristašev, da bi bil pri volitvah izvoljen njen zastopnik. Pri tem je neizogibno, da trči ob drugo skupino (stranko), ki je drugačnega nazorom in zastopnikom. Med dostojnimi in poštenimi ljudmi bo ta tekma dostojna in poštena, med surovimi in nepoštenimi bo pa surova in nepoštena. Toda razsoden moč ne bo poslušal, kdo huje kriči in »bolje govori«, temveč bo pretihel načela in delo stranke ter bo sodil in se odločal po tem. Tisti, ki pa pravi, da je »neustrankarski«, da ga te stvari ne brigajo, pa s tem izjavlja, da mu je vseeno, kako so rešujejo javne zadeve, njemu v korist ali v škodo. Skupnosti so taki ljudje naravnost škodljivi. Stranke so usta, skozi katera govori ljudstvo, one so združena volja enako mislečih, one so neizogiben instrument demokracije.

Po zloglasnem 6. januarju so nam lagali, da so politične stranke škodljive in so jih zato razpustili, a vse to se je zgodilo samo zato, da so se mogli polastiti oblasti ljudje, ki niso imeli nikogar za seboj in ki jih je

ljudstvo sicer pri svobodnih volitvah odklanjalo. Kako so se potem ti, nikomur odgovorni »neustrankarji« izkazali, nam je že danes vsem v živem spominu.

Seveda je pa pogoj zdravja vsake stranke to, da vlada tudi v njej sami resnična demokracija, ne pa samovolja kogarkoli. Vsaka država vodi tako politiko, kakršne so njene stranke, a stranke so take, kakršni so njeni pristaši. Politično zrelo, načelno, zavedno in odločno ljudstvo ima tudi temu primerne stranke in temu primeren vpliv na potek vsega političnega življenja v državi. Če ni kaj prav, se mora zato vsak potrkati predvsem na svoja prsa ter se vprašati, če je storil svojo dolžnost, za vse javne zadeve brezbrizni nergači pa nimajo pravice zabavljati.

## Varujte se zavarovalnih sleparjev

Pred nekaj leti so razne »pomozne« blagajne rasle kot gobe po dežju. Čeprav se je neredko zgodilo, da so bile »pomozne blagajne« pomozne le za gotove vodilne osebnosti, mnogi naši ljudje še niso prišli k pameti.

Te dni je obravnavala ljubljanska sodnija goljufije pri »pomozni blagajni«, ki je imela lepo ime »Naprednost«. Po dolgi razpravi je bila razglazena sledeča sodba:

Av gust Škof je kriv: 1. da je pri »Naprednosti« zavaroval poljubne, celo neznanne ljudi in ne samo bližnjih sorodnikov, da so bile proti pravilom zavarovane osebe v starosti nad 60 let in da je oškodoval Roka Kunaverja za 1225 in 5600 din, Jožeta Kogovička za 1300 din, Gradnika Rodoša za 2400 din pokojno Albino Rihterkič za vse vplačane premije. 2. da je z lažnimi navedbami, ponarejenimi zapiski o smrti zavarovancev prejel od društva »Naprednost« podpore in posmrtnine, in sicer v primerih Malgaj Pavla 20.000, Knave Katarina 10.000, Matjan Ivanka 10.000, Albina Rihterkič 20.000, Debeve Ivan, Dravljice, 10.000, Gregorač Ivana 10.000, Gregorač Marija 5000, Svetlič Jožefa 5000, Lunar Rozalija 10.000, Slapar Oroslav 10.000 in Knuaver Antonija 10.000 din. 3. da je ponaredil za »Naprednost« na pobotničnih imena zavarovalcev, ki naj bi prejeli posmrtnino, a si jo je sam pridržal. 4. Škof Avgust je dalje lažno zavaroval več oseb, zatrjujoč, da zavarovanci odgovarjajo navedeni starosti, da niso v sorodstvu in po njih smrti prejel 39.332 din in 21.480 din. Dalje je izvalil z napačno prijavo smrti od »Naprednosti« 8500 din. Zakrivil je s tem zločinstvo obrtoma izvrševane prevare v smislu § 337. in zločinstvo napravljanja lažnih listin odnosno prestopke napravljanja lažnih listin v 12 primerih ter se obsoja na 2 leti robije in 1680 din denarne kazni, dalje v izgubo častnih državljanskih pravic za dobo treh let, v plačilo povprečnine 2000 din, kakor tudi v plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvržitve kazni.

GOSPODARJI      GOSPODINJE!

MANUFAKTURNA TRGOVINA

**Janko Češnik**

LJUBLJANA - LINGARJEVA UL.

Vam nudi vrhkovrstno oblačilno blago po najnižjih cenah. Velika izbira blaga za nevasilne opreme!

Najnovije svilene rute iz serpet



»Veramon je moderno zdravilo, ki hitro olajša bolečine. Ozdravlja, a ne škoduje.

**VERAMON**  
Schering

Cevke z 10 ali 30 tabletami.

Organe reg. pod št. 47 od št. 1. 1935.

Av gust Škof je že pri »Vzajemni pomoči« kot poverjenik za Ljubljano imel važno vlogo, bil je na zborovanjih kot odposlanec in se prav agilno udeleževal. Ko je bil od 1931 pri »Vzajemni pomoči«, se je baš izvežbal v praksi zavarovanja starih in bolnih ljudi, ki so stali že blizu smrti. Po vseh zavarovalno-tehničnih predpisih pa se poslovanje take ustanove nikakor ne more dopustiti, ker vodi k propadu. Od »Vzajemne pomoči« je Avgust Škof prenesel svoje delovanje k Vzajemno splošnemu kreditnemu društvu v Maribor, kjer se je prav tako živahno udeleževal. Nato pa je prevzel vodilno vlogo pri »Naprednosti«, ki je postovala v prav istih prostorih kot Kreditno društvo. Večina je zbiral stare zavarovalne police prejšnjih ustanov, novih zavarovanj je napravil prav malo. Pri teh poslih se ni držal društvenih pravil, ki so mu bila znana, kakor je sodišče prepričano. Vse kaže drugače, da so imeli činitelji »Naprednosti« že od začetka namen blagajno in neuke ljudi preslepiti. To je delal Avgust Škof. In to njegovo delovanje bi slejkoprej upropastilo »Naprednost«. Avgust Škof je bil sicer strokovnjak v zavarovalnih poslih, ker se je udeleževal na tem polju že od l. 1930. Pri »Naprednosti« Škof ni imel področene, marveč vedilno vlogo. Stori je kazniva dejanja. To je delal popolnoma zavestno. Kršil je pravila. Špekuliral je s policami in je v nje cele vstavil osebe, pri katerih je računjal na hitro smrt. Sodišče smatra za dokazano, da je obtoženez deloval v prevarnem namenu. Izvalil je do 166.438 din. Prevare je vršil obrtoma s ozirom na višino zneskov, dolgo dobo in je hotel imeti iz zavarovalnih poslov trajne dohodke in prejemke. Za taka kazniva dejanja je določena robija 10 let. Sodišče pa je uporabljalo določila zakona izreklo enotno kazni 2 leti robije in 1680 din.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

# KAJ JE NOVEGA

## OSEBNE VESTI

d 25 letnice poroke sta obhajala te dni celjski odvetnik dr. Anton Ogrizek in njegova žena Marija. Borbenemu katoliškemu možu, ki se je pod Zivkovičevo vlado moral ločiti za celih dvajset mesecev od svoje družine ter oditi v konfinacijo v južne kraje — k srebrnemu jubileju iskreno čestitamo.

d Bolgarski kralj Boris se je vrnil pretekli teden iz inozemstva v Bolgarijo. Potoval je preko Ljubljane. Obedel je v Belgradu v družbi kneza namestnika in drugih visokih gostov. Povabljena sta bila tudi min. predsednik dr. Stojadinovič in notranji minister dr. Korošec.

## DOMACE NOVICE

d Kmečkim dolžnikom. Plačilo anuitete se more odložiti samo v takem slučaju, če dolžnik z davčnim potrdilom dokaže, da mu je bil davek odpisan zaradi nesreče po toči, po ujmah ali nesrečo pri živini.

d Holandski Slovenci v radia. V nedeljo, dne 5. decembra bodo nastopili naši rojaki v holandski katoliški radijski postaji Hilversum (1875 m). Prenos bo trajal po našem času od 14 do 14.40. Spored bo prenašala tudi ljubljanska radijska postaja. Vse, ki imajo radio-aparato, opozarjamo na ta prenos.

d Javorski župnik je dobil zadoščenje. Pred okrožnim sodiščem v Ljubljani je bila 26. novembra zanimiva razprava. Tožil je po svojem odvetniku dr. Josipu Voršiču javorški župnik g. Jernej Klinec odgovornega urednika »Jutrac« zaradi poročila, ki ga je objavil ta list ob priliki znanega umora farovške kuharice na Javorju. Na koncu obširne razprave je predsednik sodišča objavil sodbo, po kateri je odgovorni urednik »Jutrac« kriv prestopka zoper čast v smislu čl. 52 tiskovnega zak. ter je bil obsojen namesto zapora na 1800 din in še na denarno kazen 1200 din, torej skupaj na 3000 din, ki jih mora plačati v 8 dneh po pravomočnosti sodbe. V slučaju neizterljivosti pa v 50 dni zapora. Dalje mora plačati toži-

telju g. župniku 5000 din materialne škode, mora po pravomočnosti sodbe objaviti sodbo na čelu lista »Jutrac«, mora plačati 500 din povprečnine, kakor tudi pravdne stroške. Pridržna se mu pa tridnevni rok za pritožbo. Sodba poudarja, da je treba vzeti članek kot celoto. Kot celota pa članek vzbuja vtis, da vse namiguje na g. župnika kot morilca. Obtoženec pa za to nima dokazov. Prav ta članek je posplošil govorice, da je g. župnik morilec. Te govorice so se po »Jutrac« širile v vsako zakotno vas. Gospodu župniku je bila prizadejana groba in huda kleveta in zato je odškodnina 5000 din primerna. Ne samo g. župniku, vsej naši duhovščini je bilo s to sodbo dano popolno zadoščenje, ker »Jutrovc« članek je bil udar proti naši duhovščini.

d Cafuta Fanči, Mestni trg 7, priporoča svojo novo modno trgovino z bogato izbiro kvalitetnega blaga po konkurenčnih cenah. Posebno ugodna oza miklavževa in božična darila!

d Cesta Ljubljana-Kranj. V torek, 30. novembra 1937, ob 7 zjutraj so odprli za promet modernizirano cesto od St. Vida do Jeperce, na kar so že težko čakali vozniki in avtomobilisti, ki so po svojih poslih vozili iz Ljubljane na Gorenjsko. Do zadnjih potankosti cesta sicer še ni urejena, ker manjkajo odbijači in prometna mednarodna znamenja, vendar to ne bo motilo domačega prometa. Peči naj se na cesti drže strogo desno strani in hodijo le po banketu. Če že morajo prekorčiti cesto, kar pa naj ne store brez razloga, naj na prvi polovici ceste gledajo na levo, na drugi polovici ceste pa na desno. — Ugotovljeno je, da so lansko leto v Avstriji povzročili kolesarji na cestah 46% vseh nesreč. Zato naj posebno kolesarji pazijo, da ne bodo vozili sredi ceste. Vozijo naj tik ob desnem robu, nikdar vstric, ampak vedno drug za drugim. Vozniki, ki so bili doslej vedno navajeni morda iz opravičenih razlogov voziti po sredi ceste, morajo brezpogojno voziti po desni polovici, saj je cesta povsod enako dobra. Avtomobilisti pa naj se drže prometnih predpisov tako, kakor se jih v tujini, katero vedno v prometnem oziru obdukujejo. Voznikom tovornih avtomobilov, ki



so v resnici na slabem glasu zaradi nagajivosti in aličnih predrznosti, pa priporočamo, da naj se potrudijo, da bodo izgubili slabši glas, ki so ga jim priborili nekateri tovariši. — Slovesna otvoritev bo prihodnje leto.

d Še eden se je rešil sovjetije. Te dni je prispel v Maribor z ženo in dvema otrokoma bivši vojni ujetnik Joco Milčev iz Orataga pri Petrogradu v Banatu, ki se vrača iz sovjetske Rusije po 20 letih zopet v domovino. Njegova povest je ista, kakor vseh ostalih povratnikov. Ujet je bil v Galiciji, potem je bil prostovoljec, ranjen je bil v Dobruži ter jo zaostal v Rusiji.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d Pes je rešil gimnazijsko postopje. V Derventi se je sredi noči vnelo gimnazijsko postopje. Goreti je začelo pri strehi, vendar ni nihče nevarnosti opazil, dokler ni začel na vso moč lajati pes ravnatelja gimnazije. Z lajanjem je zbudil ravnatelja in slugo, ki so hiteli poklicati gasilce in druge ljudi, da so požar pogasili.

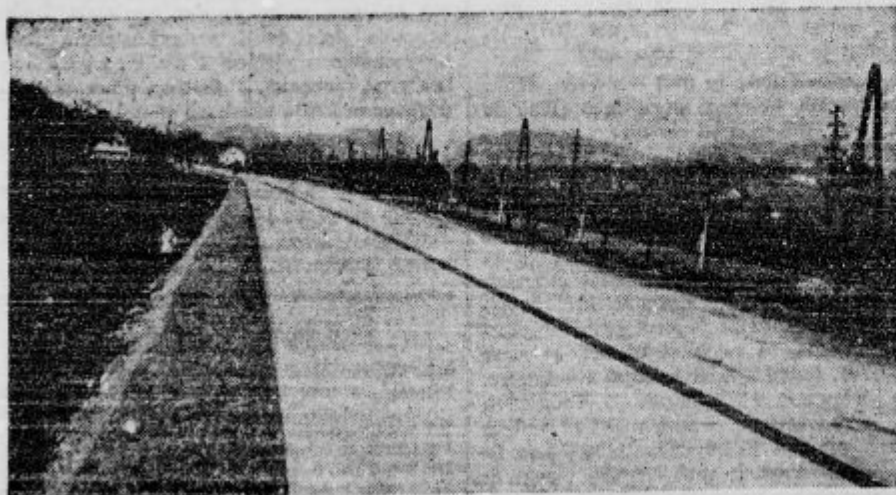
d Pevski zbor bolgarskih železničarjev priredi v kratkem več koncertov v raznih krajih Jugoslavije.

## Vsi, ki trpite, na kurjih očesih

trdi koži in zaraslih nohtih, pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Parno in kadno kopališče v hotelu Slon — Frančiškanska ulica 8. Odprto ob delavnikih od 7.30 do 18.30, ob nedeljah in praznikih od 7.30 do 12 ure.

d Zadržno žago so ustanovili. V nedeljo, 21. novembra, je bila nad Vrhniko na poti, ki vodi proti Verdu, sredi gozda slovesna otvoritev prve zadržne žage na Notranjskem. Za ustanovitev zadržne žage se je že pred nekaj časa ustanovila na Notranjskem lesna zadruga lesnih posestnikov na Verdu. Zadruga si je nadelala nalogo, da skuša dvigniti lesno gospodarstvo na Notranjskem in s tem pomagati mnogim, ki so odvisni od tujega kapitala in izpostavljeni njegovemu izkoriščanju. Zato bo

**CVIČEK** pravi dolenski dobit v Centralni vinnari v Ljubljani.



Del nove moderne ceste od Ljubljane proti Kranju je gotov in so ga že izročili prometu. Cesta je v širini 6 metrov betonirana. Kdaj bodo vse slovenske ceste take?

trenutek, ko so posestniki iz svojih lastnih areditev nabavili strojno lokomobilo za rezanje lesa in jo v svečanem sprevedu pripeljali na njeno sedanje mesto, ostal vsem v lepem spominu na samozavest, delo in trud našega malega Sloveka. Ples pa bi bil pri otvoritvi lahko izostal.

d Cele vreče popra so zaplenili. Te dni so v Mariboru na glavnem kolodvoru odkrili zopet veliko tihotapsko dejanje. Na vozu za promet so našli pod premogom celo skladišče popra, in sicer par vreč v teži 350 kg ter 30 kg svežega mesa. Strojvodjo in kurjača, in sicer nekoga Leona Tanzerja in Roberta Sindlerja, so avstrijski finančarji v Mariboru zaprli ter ju odvedli v zapore v Gradec. Ker je Maribor obmejni kolodvor ter avstrijski oddelek ne spada v jugoslovansko območje, so Avstriji pod oblast svoje uprave in je taka aretacija in odprava v Avstrijo mogoča. Vrednost zaplenjenega popra in mesa cenijo na 20.000 din.

d Slovenci smo si bole sami sezidali. Delo za širjenje pismenosti po hrvaških, bosanskih in hercegovaških krajih napreduje, obenem pa prihajajo v javnost premnoge zanimive slike pomanjkljivo urejenega šolstva. V travniškem okraju v Bosni se nahaja občina Opara, v kateri je 50 vasi z 8000 prebivalci. Ta velika občina nima niti enega svojega šolskega polopja, torej tudi nobenega pouka. Država ni storila tu ničesar, vendar si tudi občani sami niso mogli pomagati in zgraditi šole na lastne stroške. Koliko je tamkaj nepismenih, dokazuje najbolj zgovorno agitacija za zadnje občinske volitve. Za vsako listo je bilo treba 120 podpisov. Nabirali so oblezli vse vase, vendar so kmaj našli 90 ljudi, ki so se znali edinoce podpisati. Vsi ostali pa so se znali »spodpalčiti«. (Prst v črnilo, potem pa na papir.)

d Pol milijona primanjkljaja je ugotovila posebna komisija v občinski blagajni v Krajevcu.

d Zbornica za TOI je sprejela proračun za l. 1938-39. Številke so sledeče: skupna potrebščina zborniškega sveta in urada 2 milijona 583.884 din; potrebščine odsekov: indu-

## S peklenkim strojem nad patra

Malo je manjkalo, da v Celovcu ni prišlo do strahovite katastrofe, ki bi bila lahko prizadela 8000 zborovalcev, ki so v veliki slavnostni dvorani hotela »Sandwirt« poslušali znamenitega nemškega pridigarja iz Družbe Jezusove, ožeta Muckermanna, ki je imel slavnostni govor na obnem zboru Katoliškega tiskovnega društva. Muckermann je bil že nekaj dni v Celovcu in k njegovim pridigam v stolnici so ljudje drveli iz mesta in okolice, da je bil pred stolno cerkvijo vedno velik naval. Znano je, da je moral pater Muckermann bežati iz Nemčije, ker ga je zasledovala narodnosocialistična tajna policija. Ze večkrat se je zadnje dni pripetilo, da so Muckermann na ulicah hitlerjevski pristaši izzivali in psovali. Policija ga je vzela pod posebno varstvo in je tudi dvorano hotela »Sandwirt« nekoliko ur pred zborovanjem, kjer bi imel Muckermann govoriti, natančno preiskala. Na svoje veliko začudenje je v ponodi za oledre odkrila peklenki stroj srednje velikosti, zakopanega v pret. Peklenki stroj je bil zve-

zan z uro, ki je bila navita na tri četrti na 9 zvečer, torej tri četrti ure po začetku zborovanja, ko bi bil Muckermann vprav sredi svojega govora. Muckermannovemu predavanju je prisostvovalo v dvorani des 8000 poslušalcev, kakor kaže blagajna, in njihove življenje bi bilo v nevarnosti, če bi bil peklenki stroj eksplodiral. Na policiji so peklenki stroj natančno preiskali in ugotovili, da je bil napolnjen z različnimi kemičnimi snovmi, ki bi bile ob eksploziji razvile strupene pline in povzročile opekline. Plini bi bili dvorano v par sekundah napolnili in bi povzročili strašno zmogo med občinstvom. Policijska preiskava, ki jo je vodil svetnik dr. Jaklič, je dognala, da so peklenki stroj postavili strokovnjaki. Razstrelivih snovi je bilo za pol kilograma. Ponovna preiskava ni odkrila ničesar sumljivega, naker je bilo zborovanje dovoljeno. Pozno v noč so po Celovcu množice ljudstva manifestirale proti narodnim socialistom. Policija je izdala uradno poročilo, v katerem pravi, da je zločincem že na sledu.

strijski odsek 190.000 din, trgovski odsek 292.000 din, gostinski odsek 115.000 din, obrtni odsek 580.174 din.

d Med učitelji JUU je stanovska učiteljska organizacija za vso državo in ji načeluje sedaj Slovenec Ivan Dimnik. Med učitelstvom je močna opozicija proti sedanjemu vodstvu. Prišlo je do medsebojnih napadov v časopisju in do tožbe pred belgrajskim sodiščem. JUU je opozicijo tožila, a je pogorela, ker so bili opozicionaleci pred belgrajskim sodiščem oproščeni.

d Farno cerkev na Bledu je zelo lepo poslikal mladi slovenski umetnik Slavko Pengov. Zasluge za važno delo ima pokojni župnik J. Oblak, ki je cerkev zgradil in velikopotezno slikanje začel, in sedanji župnik g. Frančišek Zabret, ki je zvest Oblakovi opo-

roki delo nadaljeval in tudi dokončal. Blejci pa so lahko ponosni na tako krasno hišo božjo!

d Nov prosvetni čem so blagoslovili v nedeljo, 21. novembra, pri Sv. Urbanu pri Ptuj.

d Petdesetletansko odposlanstvo slovenskih obrtnikov se je zglasilo te dni pri banu dr. Nallačenu, ki je obljubil, da bo vsem upravičenim željam po možnosti ustregel.

d Na vsakevrstna domiselica se prišli zagrebški pismočue. Znsno je, kako morajo pismočue pri raznašanju pošte v mestih premnogokrat »presopihati« cela nadstropja, da oddajo pošto naslovljencu. Da bi se izognili nepotrebnim naporom in da bi obenem pošto povsod hitreje oddajali, je društvo poštnih nameščencev prosilo blišne posestnike, naj bi v svojih hišah namestili posebne nabiralnike, v katere bi pismočue vrgli vse pošte za tisto hišo.

d MI-deušli rekrutli Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve ali skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložite službe v kadru — informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. — Vsa pojasnila daje proti malekostatnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. — Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

d Krasotice so odpeljali. Na jugu se še vedno dogajajo primeri ugrabljenja deklet. S svatbe svojega brata se je v eni zadnjih noči vračala skozi gozdove Trebeviča v Bosni lepa Tankosava Lučič, za katero so fantje prav noreli. Tankosava pa ni samo krasno dekle,

## Živinoreci!

Uporabljajte D-vitaminski preparat »DEK« in enen preparat »OSSAN«, ker boste s nekaj dinarji dosegli veliki dobitki. Pri svinah se doseže za 20 Din nad 100 Din dobitka. Pri teletih se doseže za 25 Din nad 100 Din dobitka. Pri kravah se doseže za 50 Din več stotakov dobitka. Zantevajte navodila in nasvete za napredno živinorejo pri

»KAŠTEL« d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

## KULTURNI KOTICEK

### Prosvetljenstvo

Prosveta: To je osnova te dobe. Imenujemo to dobo tudi dobo preporoda. Ta pada v čas od 1788 do 1819. Začenja se z izdajo Pohlinove slovnice, konča s smrtjo Vodnika in Zoisa. Značilnosti te dobe pa so: Vse je poučno, vsako delo mora biti ljudstvu v korist. Ljudstvo je treba gospodarsko in нравstveno dvigniti, ga učiti in izobraževati. Zato mu je treba dati knjige, ki naj bodo pisane v slovenskem jeziku in poljudno. Vse mora biti v teh knjigah razumljivo, tako da bo razumel njene misli preprosti Slovek. Temu delu je potrebna tudi kola. Zaradi teh ciljev, to je prosveta, je dala ta doba: slovnice, slovarje, prvi slovenski časopis, pratiko, pesniški zbornik, knjige o zemljepisju, zgodovini, gospodarstvu, poleg tega še druge uporabne knjige, ki jih preprosti Slovek rabi vsak dan, prevod Sv. pisma, molitvenike, katekizme, igre, prvo pesniško zbirko.

V tej dobi se prebuja narodna zavest. V slovensko zgodovino so stopali ljudje, ki so čutili potrebo, pa tudi ljubezen, da se ljudstvo prerodi tudi narodno v slovenskem duhu. Kulturni delavci te dobe so jasno in iskreno

izpričali, da so in smo Slovenci in dr. je treba v tem smislu narodnega preporoda. Borba za enotni jezik se nadaljuje in si utira pot k ureničenju, da dobimo knjižni jezik. Glavni delavci so: O. Marko Puhlin, Jurij Japelj, Blaž Kumerdej, Anton Linhart in Valentin Vodnik. Pohlina je dal zamisel o preporodu, baron Ziga Zois ji je dal življenje. Ta slednji je bil voditelj tega dela.

O. Marko Puhlin je prvi tega časa, Ljubljancan, menih, bosonogi avguštinec (1735 do 1801). Leta 1768 je izdal slovnico v nemškem jeziku »Kraynska grammatik«, ki je naredila precej zmogo v našem jeziku. V uvodu pa je nanzal mnoge dragocenihi misli o slovenskem narodnem in političnem preporodu. Z naukom o pesništvu, ki je v slovnicu, a svojim delom in z zgledom pa je zbudil zanimanje za umetno pesem. Slovnica je doživela tudi drugo izdajo leta 1783. Izdal je prvi pesniški zbornik »Pisanice«, ki je izšel trikrat, in sicer 1779—1781. Četrti zvezek je ostal v rokopisju. Najboljša pesem v Pisanicah je Vodnikova pesem o zadovoljnem Kranjcu. Bil je nadvse delaven: zapustil je 20 tiskanih knjig in še 10 rokopisov. Pisal je vse: slovnico, slovar in slovnstveno zgodovino, potem zgodovino, molitvenike, sestavljal poučne knjige o računstvu in živinoreji, prevajal povesli, pisal uganke,

temveč je tudi precej izobražena, kar je za bosanska dekleta precej redkost. Med drugimi se je vanjo zaljubil tudi neki Rade Pandurovič, ki jo je zamabil, toda Tankosava ga je odklonila. Ko so se Lučiči vračali s svatbe, jih je napadel Rade Pandurovič z velikim številom prijateljev. Nastala je bitka, v kateri so številni Pandurovičevi prijatelji premagali maloštevilne Lučiče, tako da se jim je posrečilo odvesti Tankosavo. Med pretepom so se seveda krali z noži in se topli s koli ter je med drugim bil Pandurovič težje ranjen. Do tedaj še ni bilo mogoče ugotoviti, kam so ugrabitelji odvedli krasotico.

d Divji pračiči so se pojavili letos v večjem številu na Gorjancih na Dolenskem. Mnogim posestnikom so ti škodljivci odnesli pridelek s polja

d 1854 slušateljcev in slušateljic ima po končnih podatkih ljubljansko vseučilišče.

d 123 letna ženska Marija Janjč je umrla te dni v Podlugovju pri Mrkonjiču. — Pač lepa starost!

d Osebam, ki se ne morejo sadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Frazz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Zelo uživajte dnevno po eno čašo »Frazz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Obj. reg. B. št. 20797A

d Ljubljanski mestni svet se je v seji dne 23. novembra 1937 končno odločil glede postavitve spomenika pokojnemu kralju Aleksandru. Odobril je Plečnikov načrt in se izjavil za postavitve spomenika v preurejenem vrtu ljubljanske Kazine.

d Po vzoru škofijske gimnazije v St. Vidu. Škof Budanovič, apostolski upravitelj za Bačko in Banat, je izjavil, da namerava razen semenišča v Subotici ustanoviti tudi zasebno škofijsko gimnazijo po vzoru one v St. Vidu nad Ljubljano. Nova gimnazija bo edina zasebna gimnazija v Vojvodini.

d Vsakemu svoje. Casopisije javlja, da se pripravila ustanovitev zveze srbskih kulturnih in prosvetnih društev. Zastopniki teh društev iz notranjosti Srbije so že dobili povabilo na ustanovni občni zbor v Belgradu.

d Vse prošnje — bob ob. steno. Kakor vse kaže, bo ljubljanska bolnišnica letos prvič po vojni dosegla kakor še nikdar število 30 tisoč bolnikov in jih bo najbrž še preseglala. Te dni je ljubljanska bolnišnica našela 28.400 bolnikov. Bližamo se popolni bolniški nesreči v Ljubljani. Usmilite se že vendar slovenskih bolnikov, ki neredko po nepotrebnem umirajo, ker za nesrečneže v bolnišnici ni prostora in pomoči.

d Povečanje delavskih mezd pri železnici. Z ozirom na rastočo draginjo je ministrski svet odobril povečanje delavskih mezd v delokrogu železniške uprave z veljavnostjo od 1. novembra t. l. Povišanje se je izvršilo v treh skupinah in v sledečem redu: 1. Izučeni obrtnikom okoli 11% od osnovne dnevnice, kar stori v denarju za posamezne stopnje 2.6 do 5.8 din za 8urni delovnik ali v mesecu s 25 delovnimi dnevi 65 do 145 din. 2. Polkvalficiranim delavcem od 6.5 do 8.4% od osnovne dnevnice, kar stori v denarju za posameznika 1.4 do 3 din za 8urni delovnik ali v enem mesecu s 25 delovnimi dnevi 25 do 75 din. 3. Navadnim fizičnim delavcem od 1 do 4.7% od osnovne dnevnice, kar stori za po-

## Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!



To ni čudno, kajti edino le NIVEA vsebuje „Eucerit“, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je NIVEA poceni in izborna.

sameznika 0.20 do 1.50 din na 8urni delovnik, ali v enem mesecu s 25 delovnimi dnevi 5 do 37.50 din. Povišek znaša na splošno komaj 5%, kar je sicer nekaj, vendar še davno ne primerna plača.

d Dvoženstvo in dvočestvo. V tem pogledu je bilo v Jugoslaviji v letih 1928 do 1935 obsojenih nič manj kakor 123 oseb. Od teh je bilo 99 moških, ki so si poleg svoje žene zaželeli še druge in 29 žena, ki so mešale svoje oči še na druge moške. V teh pregrehah so se najbolj izkazali Srbi, za njimi pridejo Slovenci, potem Južna Srbija, četrta je Bosna s Hercegovino, peta pa Dalmacija, ki pozna samo dva grešnika. Letopis pa ničesar ne pove o dvoženstvu v Crni gori in Sloveniji, kjer čisto ne manjka podobnih vsaj skrivnih grešnikov obeh spolov.

d Tistim, ki se glasovali za centralizem, za uho. V Mariboru in Celju ter po večji prejšnji mariborski oblasti je zmanjkalo bencina. Vzrok so najna določila, po katerih je prepovedano prodajati čisti bencin za motorna vozila. Zvedeli smo, da se nahaja v skladišču v Dravogradu in na skladišču tvrde Motoroil več vagonov čistega bencina in špirta, ki čakajo na tehničnega kontrolorja iz Belgrada, ki naj mešanje tega čistega bencina s špiritom

nadzira. Obe tvrdki sta že opetovano brzojavno in telefonično zaprosili ministrstvo, da pošlje tehničnega kontrolorja v amisu uredbe, vendar ga dosedaj zamaž čaka. Po našem mnenju imamo v Sloveniji dovolj zanesljivih uradnikov, ki bi mogli to mešanje nadzirati, da ne bi bilo treba cele tedne čakati na gospoda iz Belgrada. Ako v naslednjih dneh ne pride tehnični kontrolor, bo moral biti ves avtomobilski promet ustavljen, saj se v Celju že danes ne dobi nikjer več kapljice bencina.

d Tecite, bežite, cigani grede! V zadnjih mesecih so cigani okoli Banjaluke poskušali odvesti več otrok. Sredi Banjaluke same so ugrabili nekega učenca 4. razreda ljudske šole, mu zamažili usta, zvožali in ga s svojim vozom odpeljali. Ker dečka ni bilo domov, so ga pričeli starši iskati. V Prijedoru pa so ljudje ališali s ciganskega voza otroški jok, zato so ustavili cigane in rešili otroka. Cigani so morali bežati, ker drugače bi jih ljudje linčali. Ista ciganska tolpa je poskušala na podoben način odvesti še dva otroka. Med prebivalstvom je zavladalo silno razburjenje in hočejo vse cigane pobiti, tako da se niti pošteni domači cigani ne upajo na cesto. Orožništvo je cigansko tolpo že zaprla.

## 34. mednarodni evharistični kongres v Budimpešti

Na pobudo priprav. odbora za 34. mednarodni Evharistični kongres v Budimpešti priredi Tujskoprometni odsek kluba esperantistov v Ljubljani skupno potovanje na kongres pod izredno ugodnimi pogoji. Opozorjamo na objavo v oglasnem delu lista, posebno pa na ugodnost brezplačnega potovanja za one, ki se prijavijo med prvimi.

Prireditelji potovanja nudijo obenem vsem udeležencem priliko, da se v času, ki nas še loči od kongresa, naučijo mednarodnega jezika esperanto, katerega bodo na kongresu potrebovali. Pripravljali odbor za 34. mednarodni Evharistični kongres je določil mednarodni je-

zik esperanto kot pomožni jezik, zavedajoč se, da je nemogoče govoriti vsem udeležencem kongresa v njih materinem jeziku. Madžarski jezik bo pa malokateri obvladal. Zato bomo imeli priliko poslušati na kongresu cerkvene pesmi v esperantskem jeziku in pri zborovanjih govoriti v esperantskem jeziku, katere bo lahko vsak prav lahko razumel, ker se bo prav lahko med tem časom jezika naučil.

Prijavite se takoj za to potovanje, kajti gostoljubna Ogrska dežela pričakuje z veseljem svoje goste in potrudila se bo, da bo z ljubeznijo pripravila vsem udeležencem kongresa nepozabne dneve, polne veselja in skupne sreče.

## Kdor mnogo sedi



trpi večkrat radi neredne stolice. Dobro odvajalno sredstvo je D a r m o l. Je dobrega okusa in deluje brez bolečin. Vzemite zato tudi V i D a r m o l.

**DARMOL**

## IZ DOMACE POLITIKE

d Narodna skupščina. Obravnavali so poročila posameznih skupščinskih odborov o zakonskih osnutkih, ki jih je vlada tem odborom predložila v proučevanje. Temu so sledila razna vprašanja, med drugimi vprašanje na ministra financ, če misli kaj znižati davke tistim kmetom v Sloveniji, ki so jih letošnje vremenske nezgode težko prizadele. Minister Cvetkovič je za to vprašanje v imenu vlade odobril nujnost. Nato je bil izvoljen posebni odbor, ki se bo bavil z zakonskim predlogom o ustanovitvi novih okrožnih in okrajnih sodišč. Naslednja točka dnevnega reda je bilo poročilo posebnega odbora za proučevanje sporazuma med našo državo in Češkoslovaško, ki je bil sklenjen lani in obravnava med drugimi tudi zadeve zavarovanja naših državljanov, ki bivajo na Češkem in obratno. S tem dogovorom je urejeno tudi drugo zelo važno vprašanje. Češkoslovaška se je obvezala plačati ljubljanskemu Pokojninskemu zavodu 1.100.000 dinarjev na ime tistih premij, ki so jih slovenski zavarovanci pred in med vojno plačevali Pokojninskemu zavodu v Pragi, pa so po vojni morali prestopiti k ljubljanskemu Pokojninskemu zavodu. Najbolj zanimivo pa je dejstvo, da je Voja Lazič o tem dogovoru izjavil, da sicer proti njemu nima ničesar, da pa bo glasoval proti, ker v vlado nima zaupanja. — Finančni odbor prične s pretresom državnega proračuna 10. decembra.

d O proračunu. Z novim državnim proračunom, ki ga je te dni predložil finančni mini-

## Letalska nesreča v bolgarskih gorah

Poljsko letalo, last letalske družbe »Lot«, ki je pred nekaj dnevi na svojem rednem poletu iz Varšave v Carigrad in dalje v Palestino, izgubilo nekje nad Bolgarijo, so sedaj odkrili. Vse te dni so bolgarska letala krožila nad gorovjem, da bi letalo izsledila, toda nad hribi je ležala neprodorna megla, tako da je bilo vsako iskanje brezuspešno. Oni petek zvečer je v Sofiji izšlo uradno poročilo letalske družbe, da bodo sicer z iskanjem nadaljevali, toda je malo verjetno, da bi potniki bili še živi. Megla pa je proti večeru odlegla in iskanje so pospešili. Proti večeru so odkrili ostanke letala, ki se je zrušilo sredi mod temne gozdove v bližini Sv. Vrača, se razbilo, vnelo in popolnoma zgorelo. Ker so prometne

zveze s Sv. Vračem v sodanjem letnem času težke, so sprva dobili od tam brzopletna poročila, ki so povedala, da je letalo res popolnoma zgorelo, a da so trupla treh članov posadke in treh potnikov, ki so se vozili v letalu, od ognja nepoškodovana ležala nekoliko stran od kraja nesreče. Zdaj je odpotovala na kraj nesreče posebna komisija z nalogo, da preišče vzroke nesreče in da prenese trupla ponesrečenec v Sofijo. Obveščena je bila tudi poljska letalska družba o strašni najdbi. Iz Varšave so v posebnem letalu odpotovali izvedenci, ki bodo pomagali pri preiskavi, da točno določijo vzrok strašne nesreče, ki je vso poljsko in bolgarsko javnost silno razburila.

ster v pretres narodni skupščini, se bavi belgrajska »Samouprava« ter v uvodniku med drugim poudarja, da ta proračun prepričljivo dokazuje uspeh dosedanje vladne politike na finančnem polju in odpira jasen pogled za bodočo politiko sedanje vlade. To politiko lahko označimo za uspešno stremljenje k ozdravljenju v vseh področjih državnega in narodnega življenja. Glede povečanja državnega proračuna za 1 milijardo 270 milijonov dinarjev »Samouprava« poudarja, da politiko sedanje vlade kaže dejstvo, da je to povečanje v največji meri za važne gospodarske namene in da je samo ena četrtina teh povečanih izdatkov za potrebe državne obrambe, tri četrtine pa za gospodarski, kulturni in socialni napredek države, za prometne potrebe, za podporo kmetijstvu, za večja dela v državnih gospodarskih podjetjih, za povečanje števila učiteljev in zdravnikov in za povečanje uradniških prejemkov, ki pridejo tudi splošnosti v dobro.

d Neprijetno srečanje. Belgrajski časopis »Vreme« poroča iz Banjaluke, da se je na tamkajšnji postaji zbrala oni ponedeljek večja množica ljudstva, ki je pričakovala prihod ministra

za gozdove in rudnike Bogoljuba Kujundžića. Istočasno pa, ko je ta množica pozdravljala ministra Kujundžića, so se vračali iz Banjaluke tudi voditelji JNS Pera Živkovič, Boško Jevtič, Banjanin in še nekaj drugih. Bili so menda prepričani, da je množica ljudstva prišla pozdraviti nje, ne pa ministra Kujundžića. Kakor hitro pa so se pojavili ob oknu železniškega voza, je ljudstvo začelo klicati proti njim: »Dol Živkovič!« in temu slično. V tem trenutku pa so tudi visoki potniki JNS spoznali, da se je moralo ljudstvo zbrati najbrž zaradi nekega drugega in so se umaknili od okna na mehke sedeže, kamor se divji klici množice več tako močno ne slišijo.

d Ne znajo ceniti svobode. V zadnjem času so oblasti že nekajkrat ugotovile, da razširjajo neznane osebe letake, ki na skrajno nedostojen način navajajo razne neresnične in neosnovane vesti, da bi s tem med prebivalstvom povzročilo vznemirjenje in razburjenje. Uprava mesta Belgrada je izvedla vsestransko preiskavo, da dožene tvorce teh letakov in prepreči njih nezakonito delo. Dosedanja preiskava je ugotovila, da so se s tem poslom bavili bivši vseučiliški profesor Dimitrije Djurovič, zasebni zavarovalni uradnik Vojislav Majstrovich, zasebni uradnik Milutin Vuksanovič in kolektor Konstantin Jesić. — Našli so tudi vse priprave, s katerimi so te letake razmnoževali. Dognali so tudi osebe, ki so te letake razširjale naprej. Osebe, ki so sodelovale pri izdelavi in razširjanju teh letakov, so zaprli in se bo z njimi ravnalo po zakonu. Med aretiranimi osebami je tudi Ilija Trifunovič-Birčanin, upokojenec iz Belgrada. — Ljubljanski »Pohod« je že večkrat priobčil njegovo sliko.

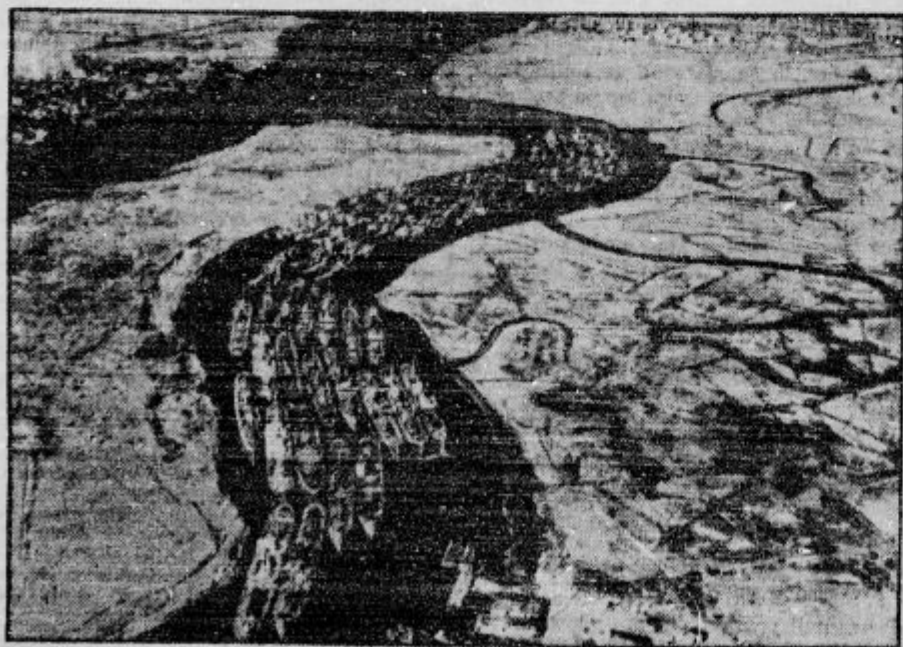
## NESREČE

d Stanovanjsko hišo in živinske hleve je uničil požar posestniku Francu Zorcu v Selcah.

d Že trije požari so bili v okolici Škofje Loke v 14 dneh. Zadnjič sta pogorela pod in šupa posestnika Franca Porente od Sv. Duha.

d Dimnik se je zrušil na Lešah pri Prevaljah na 30 letnega Račnika Ivana iz Črneč in k sreči zlomil samo nogo.

d Obлека se ji je vrgala. V Lipovcih pri Beltincih se je triletna Emica Forjan s svojim bratom igrala v svinjski kuhinji, kjer je pod kotlom gorelo. Bratec je odšel iz kuhinje in Emica je ostala sama. Odprla je vrata pod kotlom, da bi se grela. Čez par minut pa



Celo brodovje teh le ladij, katere so nekoč valjale kake pol milijarde dinarjev našega denarja sedaj v rokavu reke Hudson v Ameriki čaka, da jih prodajo za stare železe. Prodajajo jih po pol milijona do enega milijona dinarjev. Nekdaj pa so ponosno plule po vseh morjih sveta. Tako mine slava sveta.

so ji je vžgala oblečka. Emica je takoj hitela ven in je na ves glas kričala. Ko je prišla na dvorišče, je bila že vsa v plamenu. Domači so jo opazili in ji takoj strgali gorečo obleko, toda ubožica je bila že vsa opečena. Poklicali so nemudoma zdravnika, ki pa ni mogel več pomagati. Emica je čez nekaj ur v silnih bolečinah izdihnila.

d Tramvaj je butnil v trojico. Ono nedeljo je največ zaradi goste megle na progi št. Vid-Zgor. Šiška butnil voz električne železnice v tri osebe. Konec je bil usodepoln: uradnica uprave »Slovenca« Elza Zirkelbahova je k sreči odnesla lažje poškodbe; 43 letnemu Francu Primožiču, doma iz Dravej, je tramvaj zlomil desno roko v rami in je dobil tudi hude poškodbe na glavi; 42 letna Marija Janežičeva iz Mengša pa je preminula, ker je padla na tračnice, kjer jo je zaščitna naprava poškodovala do smrti.

d S puško je zadel ob stol. Oni večer se je pripetila v Jarenini pri Mariboru usodna nesreča, ki bo najbrž zahtevala človeško življenje. Pred hišo 26 letnega posestnika Dominika Jamernika so se proti večeru usedle jerebice. Jamernik, ki je strasten lovec, je zagledal jato ptic ter je naglo planil v hišo po puško. Orožje je imel nabito prilonjeno v kotu sobe. Pograbil je puško za cev ter jo potegnil za seboj. Pri tem pa je zadel s puško ob stol in v trenutku je zagrmel strel, ki je zadel Jamernika v glavo. Sibre so ga udarile pod brado ter so mu polovico obraza dobesedno olupile. S strašno zevajočo rano se je zgrudil nezavesten na tla, kjer so ga našli domačini ter so naglo obvestili mariborske reševalce, da so ga prepeljali v bolnišnico.

d Pri korpušentnih ludeh se izkaže naravnost »Franc-Josefova« grelna voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katerega se uporablja brez posebne di-jete. »Franc-Josefova« grelna voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ugled. rev. št. št. 2074/35.

d Preveč praškov za spanje je pojedel. Josip Primus iz Osijeka je prišel te dni v hotel in prosil vratarja, da naj ga ne budi, ker se hoče temeljito naspati. Res Primusa naslednjega dne ni bilo iz sobe; ko ga pa še tretji dan ni bilo, so ga poskušali zbuditi. Ker se ni dal, so ga prenesli v bolnišnico, kjer je ostal v globokem snu vse do sedmega dne, ko je umrl. Preiskava je dognala, da je mož pojedel preveč praškov za spanje, pa je nastopilo zastrupljenje.

d S skokom v morje se je rešil. V vasi Pirovec blizu Šibenika je kmet Jere Mejšič kuhal žganje, ko ga je naenkrat objel plamen iz kotla, da je prišel goreti kot živa bakla. Kmetje okoli njega mu niso mogli pomagati, zato so mu vpili: »V morje, v morje!« Kmet Mejšič je atekel do morja ter skočil vanj na glavo. To ga je rešilo, ker je gorela samo obleka. Na obali so se zbrali vsi vaščani ter se veselili, da se je Mejšič rešil smrti.

d Vlak je po vozil. Ono soboto okrog 1 zjutraj je tovorni vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 1.05 ponoči povozil do smrti 40 letno postrežnico Marijo Schwentnerjevo, stanujočo v ljubljanskem Meštem logu. To žensko je spremljal skozi Tivoli 38 letni brezposelni pleskarski pomočnik iz Rožne doline. Železniški tir sta prekoračila v Ziljski ulici. Moški se je utegnil še pravočasno umakniti tovornemu vlaku, medtem ko je ženska padla pod vlak, ki jo je butnil na desni tir proge. Komisija je ugotovila, da je ženska dobila hude poškodbe na glavi, na nogah in po vsem te-



Kaj je  
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

*Med mnogimi neogibna potrebni zdravili, ki so raznesla glavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečinam. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.*



**ASPIRIN**  
PROIZVOD ZAUPANJA!

Ogled je registriran pod št. št. 751 od 17 avgusta 1937

lesu. Smrtna rana je bila na čelu. Slovenska narodna pesem poje: »Doma bi ostal, pa bi bil zdrav.«

d Ke je vlekla žarečo žico. Oni dan se je v valjarni železa Kranjske industrijske družbe na Jesenicah hudo ponesrežil 27 letni delavec Gerdej Oton, doma iz Javornika. Ko je vlekla žarečo žico izpod valjev, se mu je ta ovila z zanko okrog nog. Po nesrečnem naključju se je zanka zategnila tako hitro, da Gerdej ni mogel ubežati pred nevarnostjo. Stisnila ga je okrog nog, mu prežgala obleko in urezala globoke opekline po obeh nogah.

d Velik vihar je divjal 25. in 26. novembra na Jadranskem morju. Pozno zvečer je začela zavijati burja, ki se je pa kmalu pretvorila v orkan z brzino preko 100 km na uro. Valovje je bilo tako silno in visoko, da je v pristanišču Vranjic izruvalo sidro velike italijanske ladje »Tergesteac«, ki ima nosilnosti 900 ton, in nato ladjo tiralo proti Splitu. Ladji je moral priskočiti na pomoč drugi parnik, da jo je potegnil nazaj in rešil morda kake večje nesreče. Mnogo drugih parnikov, ki so prihajali v naša pristanišča, se ni moglo približati pristaniščem, še manj se pa usidrati. Burja pa je divjala tudi po suhem ter je na več krajih pretgala vse telefonske vode in odnašala s hiš strehe. V mestih pa je pobila nešteto oken.

d Mina se je razletela s sakasnitvi. Te dni so razstreljevali v Dukičevem kamnolomu v Verdu, kjer lomijo za železniško ravnanje kamenje za nasipanje in popraviljanje železniških prog. Prigrali so zopet precejšno mino, ki pa ni v določenem času eksplozirala. Delavec so pristopili in hoteli pogledati, kaj je. Tedaj pa je mina vendarle eksplozirala in plaz kamenja je zasul 32 letnega progovnega delavca Franca Preleca, rojenega v Westfaliji, in 26 letnega Pavla Kerina iz Brega pri Ptujju.

Manjše poškodbe sta pri tej nesreči dobila še dva progovna delavca. Prele je kmalu po prevozu v bolnišnico izdihnil, Kerin pa bo najbrže ozdravel.

d Kubinjski polkuzni so zelo dragi, zato se rajši ravna je po preizkušanih navodilih. Pri kuhinjski kavi je važna, da dodate dobro mero »Pravega Francaka« — rajši malo več kakor pa premalo — pa vam bo kava zmeraj okusna in tečna.

## NOVI GROBOVI

d Kaj znanec še zasula je lopata! V Ljubljani so pokopali Minko Janežič, vrtnarico iz Mengša. — V Trbovljah je umrla posestnica in gostilničarka Kristina Kukenberg. — V Mokronogu je zapustila ta svet Franciška Miakar. — V Slovenj Gradcu je v Gospodu zaspal višji veter, svetnik Ant. Perčuh. — V mariborski bolnišnici je odšel h Gospodu po večno plačilo g. Anton Tkavec, župnik v št. Petru pri Mariboru. — V Trzinu so djali v grob Ivana Sedeja, orož. stražmojstra v p. — V Šmarjeti na Dolenjskem je odšel na drugi svet posestnik, trgovec in gostilničar Janko Karlošek. — Na Bledu je zaspala v Gospodu Jerica Zirovnik, soproga nadučitelja v pokoju. — V Ljubljani so odšli v večnost: učitelj Vlado Kneisel, mati poslovodje knjigovodnice Jugoslov. tiskarne Marija Skof roj. Pregelj, Marija Svetel in plačilni natakas Viljem Trinker. — Na Klanecu pri Kranju je v 81. letu starosti umrla posestnica Ivana Pavlič. — Gospod, daj jim večni mir!

## Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je  
**Kmečka zveza!**

# RAZGLED PO SVETU

## Bratomorna vojna v Španiji

Po vesteh iz Francove Španije opazujejo se vedno izredno živahno gibanje čet v zaledju. Vojaki se vračajo z dopustov in uvrščajo v nove skupine. Z gotovostjo pričakujejo, da pride v kratkem do novih bojev.

Francija in Anglija sta si te dni zelo prizadevali, da bi prišlo med španskimi komunisti in nacionalisti, če že ne do takojšnje-

ga miru, vsaj do premirja. Kakor izgleda, iz vsega tega za enkrat ne bo nič, zakaj Franco izjavlja odločno, da vojne ne more končati drugače, kakor s popolno zmago nad komunisti, ki morajo enkrat za vselej izginiti iz Španije. Španija mora po načrtu nacionalističnega generala Franca zopet postati to, kar je bila: svobodna katoliška država.

## Vojna na Daljnem vzhodu

Japonske čete prodirajo še nadalje ob Rumeni reki proti kitajski prestolnici Nankingu. Japonci trdijo, da morajo pred Nankingom prebiti samo še eno kitajsko utrjeno črto. Za obrambo Nankinga so Kitajci baje zbrali več kot 12 divizij. Civilno prebivalstvo je Nanking večinoma že zapustilo, prav tako večina poslaništev. Vse hiti na zapad, proti Hangkovu. Japonci zatrjujejo, da se ne bodo

ustavili pri Nankingu, temveč da pojdejo naprej do Hangkova in še dalje, dokler ne stro upor glavne poveljnika kitajskih armad generala Cangkajška. Mi pa menimo, da bo za Japonce tem hujše, čim bolj bodo prodirali v neizmerno kitajsko ozemlje. Tudi zmago-slava Napoleonova armada je bila odločilno poražena od Rusov šele pri Moskvi...

## NEMCIJA

s Dr. Schacht jo odstopil kot gospodarski minister. Glavni vzrok za odstop tega gospodarskega strokovnjaka, s čigar imenom je ne- ločljivo zvezano gospodarsko življenje povojne Nemčije, je v tem, da ni mogel več jemati nase odgovornosti za državno gospodarstvo, kakor si ga je zamišljal hitlerjevski voditelj minister Goering. V znamenje priznanja za ogromne zasluge, ki jih ima za nemško državno gospodarstvo in finance dr. Schacht, ga je Hitler proti njegovi volji imenoval za ministra brez listnice in za svojega osebnega svetovaleca. Poslal mu je lastnoročno pismo, v katerem se mu zahvaljuje za vse njegove napore v povojnih letih. Za novega finančnega ministra je imenovan državni tajnik dr. Funk, ki je bil Schachtov sodelavec. Z odstopom dr. Schachta, ki je nepreklican, se je v Nemčiji izvršilo važno politično dejanje, ki bo imelo velike posledice v političnem in gospodarskem življenju.

## ITALIJA

s Razno. G. Viktorinu Staniču, župniku v Devinu, so dodelili v upravo še duhovnjak Mavhinje. V Bresternico, katero je prej upravljal, je prišel novomašnik g. Spacapan. — V Reki pri Cerknem je umrla Rozalija Podreka, žena trgovca in gostilničarja. — Granata je razmesarila na Kalvariji 50 letnega Petra Mavriča. — Novo postajališče bodo zgradili v Idriji. — Ogromen požar je popolnoma uničil novo, veliko lesno industrijsko podjetje znanega podjetnika Tomiča. — V nedeljo 28. novembra je minulo šest let, kar je preminul gorilski vladika nadškof dr. Sedej. — Ko je sekal v gozdu Ivan Nabergoj iz Venkega Polja pri St. Vidu nad Vipavo, ga je drevo, ki ga je Nabergoj podrli, tako nevarno oplazilo, da mu je zlomilo hrbtenico. — Nov most čez Sočo nameravajo zgraditi med Prvačino in Gradiškuto. — Na dosmrtno ječo sta bila

obsojena pred goriškim sodiščem Marija Lebanova in njen ljubimec Nikolaj Orlandi, ker sta zastupila moža Lebanove Josipa Komelja iz Podbrda, da bi se potem onadva vzela. Strup za ta zločin je preukrbel Oriandi, dočim ga je žena primečala možu v jedila. Skoro bi jim uspelo zločinska nakara, če ne bi ljudje pričeli šušljati, da je smrt Komelja nekoliko nenavadna. Oblasti so nato izvedle preiskavo in ugotovile vse žaostne podrobnosti. — Posebni božični vlak vozi 24. decembra iz Gorice v Maribor. Vrne se v Gorico 28. decembra.

## FRANCIJA

s »Teater«. V Franciji imajo že dva tedna velik »teater«. Kakor poroča časopis »ljudske fronte«, ki je zaljubljeno v sovjetsko Rusijo, je policija v vseh večjih francoskih mestih odkrila ogromna tajna skladišča orožja in streliva ter zaplenila kar na vagono bomb, granat, strojne in še drugih takih in podobnih strašnih reči. V pariški okolici so imeli »puntarjic« v nakupu ali najemu celo vrsto poslopij in celo podzemeljskih bolnišnic ni manjkalo. Vse te prekucniške priprave za državni udar so morale biti pač delo večjih mesecev, če ne let. In vendar do večeraj ni nihče zanje vedel. Komunisti kriče, da je vse to delo fašistov, fašisti trdijo seveda narobe. Kdo je kriv? Kaj pa, če ni kriva policija, ki je velikanske nadzemeljske in podzemeljske naprave in priprave »puntarjev« gledala z zaprtimi očmi? Le pomislite: policija je po celi Franciji zadnja dva tedna vse prebrskala in končno osumila 25 ljudi, ki so nepremagljivo Francijo z »zaroto« hoteli pogrnati v zrak. 25 puntarjev! Ali jih ni toliko v vsaki državi? Človek bi se resnično od srca smejal, če bi ne vedel, da je ves ta »teater« potreben »ljudski fronte«, da se še nekaj časa vzdrži na površju, zakaj redke so države, ki jim je všeč, da naslanja sedanja francoska vlada svojo usodo na ugašajočo se moč ruske sovjetije.

## AMERIKA

s To in ono. V Clevelandu so umrli: 40-letna Marija Stražišar roj. Perušek, 50-letna Ana Bajnik in 49-letni Janez Godec iz Loč pri Krki na Dolenjskem. — V Braddocku Pa je preminul 67-letni Josip Ivantič. — V Milwaukee so odšli v večnost: Mihael Kandeč iz Janezovega Brda na Notranjskem in 50-letni Anton Schuller iz Sp. Dravograda, in Mihael Hudaj iz Stopič na Dolenjskem. — V Scheboyganu je izdihnil Hrvat Alojzij Horvatič. — V Detroitu Mich. so djali v grob 60-letno Franco Zunič iz okolice Cromola. — V Ely, Minn. je umrl 44-letni Franc Gruden iz Kale pri Logatcu. — V Clevelandu sta odšla v večnost Roza Ristič iz Ostrca pri Kostanjevici, Marija Legan roj. Travnik iz Globokega v krški fari, 83-letna Marija Rus roj. Krašovec iz Travnika pri Loškem potoku in Alojzij Jovnikar iz Ljubljane. — V Mc Keesportu je avto do smrti povozil Josipa Pustotnika iz Pogleda pri Moravčah. — V Salidu Colo. je umrl Filip Boje. — V Jolietu Minn. je odšla po večno plačilo Marija Setina. — Zvezna vlada je pred kratkim pokupila od ameriških kmetov 1.265.400 ducatov jajc. Plačala je v gotovini nad 12 milij. din. Da so jajca mogli spraviti v osrednje skladišče, so zato potrebovali dva tovorna vlaka, od katerih vsak je imel po 55 vagonov. — V Clevelandu so še umrli: 60-letna Katarina Brajdič roj. Gregorič iz Broda-Moravice, 54-letni John Srakar iz Tomačevega pri Ljubljani, 58-letna Alojzija Mandel roj. Gregorič iz Mirne na Dolenjskem, 60-letni Martin Klomenčič iz Borovnice in Marija Malnar roj. Okički. — V Jolietu Ill. sta odšli po večno plačilo dva delavski slovenski ženi: 59-letna Ivana Zelko in Trebnjega na Dolenjskem in Marija Setina iz St. Vida nad Ljubljano. — V Greaney Minn. je zapustil solzno dolino Fran Zeleznikar. — V Chisholmu Minn. so djali v grob 59-letnega Ludvika Andelška iz Goriče vasi pri Ribnici. — V mestu Atlanta, Georgia, so neki živino-zdravnik bavi samo z operacijami pasjih grl. Z neko malo operacijo doseže, da pes bolj tiho in prijetno laja. To je baje znatna olajšava za lastnike psov, katere drže v stanovanjih.

## DROBTINE

Nad 200.000 ljudi pride iz tujine na svetovni evharistični kongres v madjarsko Budimpešto.

Za premestitev večjega števila Turkov iz Bolgarije so se začela pogajanja med prizadetima državama.

Skrivno središče hitlerjevskih napadalnih oddelkov je odkrila pri štajerskem Steinu dunajska policija.

Silne poplave divjajo na Portugalskem, zlasti okrog prestolnice Lizbone.

80 drobcev bombe so odstranili zdravniki bivšemu abesinskemu podkralju Graszianju iz tolesa.

Italijanske ladjedelnice v Lávornu so dovršile za sovjetsko vlado novo veliko križarko. Protiboljševiška zveza v praksi...

Šest članov osrednjega odbora bolgarske komunistične stranke so zaprli v Sofiji; tovariši: so dobili letno 3 milijone za boljševiško agitacijo.

Pariško svetovno razstavo je obiskalo 31 milijonov ljudi



# PO DOMOVINI

## Občinske volitve na Iga

Občinski odbor bomo volili v nedeljo, 12. decembra. Volitve bodo v šoli. Po dolgih letih bodo to prve resne volitve: brez sleparij, brez nasilja, brez groženj in lažljivih obljub. To bodo resne svobodne volitve. Naši nasprotniki so v resnih skrbeh, kako zmagati, če se ne bo dalo slepariti in uganjati nasilja. Nekelej so imeli na vagonih obljubo in groženje, danes so kot politične sirote, ki ne vedo, kaj naj obljubijo svojim volivcem, katerim so pred leti tako lepo lagali. Kdor pa hoče praktično razumeti in spoznati veliko skrb sedanje obč. uprave za obč. koristi, naj gre z Iga do lake vasi in še naprej do lake po občinski cesti. In ta cesta je samo en del vzornega obč. gospodarstva.

Naša lista je gotova. Vse kandidate na naši listi so si volilci sami s listki svobodno izbrali. V nedeljo, 8. dec. bo jutraj po prvi maši v dvorani javen shod, na katerem bo govoril minister g. dr. Krek in g. Miloš Stare. Vsi naši volilci gotovo na shod, da skupno in odločno povemo, kaj smo in kaj hočemo v Ižanski občini.

## Prijateljem Prekmurških Slovencev

Ne pozabite na srečke Prosvetnega društva pri Sv. Sebeščanu. Društvo, ki sreček ne bi hotelo razprodajati, oziroma jih samo prevzeti, naj nam srečke takoj vrne. Pa upamo, da nas na ta način nobeno bratsko društvo ne bo hotelo žaliti. Zrebanje bo nepreklicno 31. decembra t. l. Pohitite z razprodajo, prepričani smo, da bo vsak zaveden katoličan in Slovenec rad žrtvoval 4 dia za prvi katoliški prosvetni dom v Prekmurju. Denar nam nakažite že v prvi polovici meseca decembra.

na Duhovne vaje za dekleta na Mali Loki bodo od 11.—13. decembra. Ne pozabite, da so najlepša priprava na božične praznike duhovne vaje. Prihlasite se takoj na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale.

## Iz raznih krajev

**Ribno pri Bledu.** Dne 23. novembra smo pri nas doživeli izreden dogodek. Gospod ban dr. Natačen je bil za botra desetemu otroku Valentini Dežmana, posestnika v Ribnem, ki pogostokrat pomanjkanje trpi, da svojo obilno družino preživi. Za botro je bila gospa Marija Ambrožič, soproga mesarja in posestnika na Bledu. V družini je pet dečkov in pet deklic, ki so vsi zdravi in veseli. Gospoda bana so sprejeli občinski odbor z županom na čelu in šolarji z učiteljsvom Dežman Pavla, sestra krčevca, je g. bana nagovorila ter mu izročila šopek cvetic.

**Raka pri Krškem.** Elizabetni sejem je bil precej dober, predvsem za kramarje. Naša farna zbirka za Baragovo semenišče je prinesla okrog 3000 din. Kot je tudi zadnji »Domoljub« omenil, se čujejo vedno pogostejše trditve, da se bo »lede«, ki drži v tako tesnih okovih naše hranilnice, slednjič vendarle stajal. Tako bo mogoče zopet priditi potrebam do gotovine. Dal Bog, da bi se to skoraj uresničil!

**Buška na Dolenjskem.** Na Jermanvrhu je umrla posestnica Marija Komljanec. Vzgojila je dobro tri sinove in tri hčere, od katerih so nekateri v Ameriki. Veliko je trpela v življenju, zlasti pa na bolniški postelji. Prijateljci lepega petja je moški pevski zbor zapel na grobu par nagrobnic. Večni mir! — Tončka iz ugledne, katoliško-zavodne hiše Peterlinove na Štritu se je poročila na lepo posestvo k »Obrču« v Zabukovje. Tovarišice iz Marijine kongregacije so spremile svojo sestro s zastavo pred poročni oltar. Bilo srečno! — Naša župnija se živahno pripravlja in veseli bližajočega se sv. misijona. Zadnji misijon je bil tu pred 20 leti. — Prosvetno društvo pripravlja za božične praznike tridejanko »Dobrava«.

**Dole pri Litlji.** Dne 23. novembra od 6—9 zvečer je neznanec napravil na travniku g. Jeretina Ignacija, stanujočega v občini Zagorje, veliko škodo. Imenovani je že pred par leti

zasadil travnik z najboljšimi vrstami sadnega drevja, ki je lepo uspevalo. Sedaj pa je neki hudobnež polomil in uničil okrog 40 najlepših dreves, tako da jim je polomil krome in debela. Orožniki iščejo hudobneža. Kdor bi izsledil hudobneža, dobi od lastnika lepo nagrado.

**Zalna pri Grosplju.** Dne 24. nov. se je pripetila huda nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. V vasi Zagradec so kopali gramoz za postopanje nove ceste. Pri delu se je utrgala velika piast kamenja in pokopala pod seboj daleč okrog znanega in spoštovanega 34-letnega Franceta Novljana. France je bil edini sin ugledne družine Bil je izredno bistrumen. Znal ti je dobro narediti vse, kar si hotel; bil je mizar, kolar, kovač, mesar itd. Nesreča je vse močno pretresla. Ob mrtvaškem odru so se vrstile dolge vrste kropilcev tudi iz sosednjih vasi. Tudi pogreb je imel tako lep, kakor malokd. Žalujočim staršem in sestram (dve sta usmiljenki) izrekamo iskreno sožalje. Bog bodi milostljiv njegovi duši. (Prijatelj.)

**Grčarjevce pri Planini.** Tik ob državnih mejah leži naša skromna vasica. Mirna in tiha je. Nedavno je pa kar nekaj zavalovilo v njej. Ena najboljših žena in mater je zapustila svoj lep, vzorno urejen zemeljski dom, kjer je gospodinjila nad 30 let, in odšla v še lepši nebeški dom, v srečno večnost. Umrla je Frančiška Zigon, žena posestnika, cerkvenega ključarja naše podružne cerkve, člana obč. uprave v Planini, potem, ko je dolge mesece z občudovanja vredno potrpežljivostjo in vdanostjo prenašala neozdravljivo bolezen. Pokopali smo jo na župnem pokopališču v Planini ob ogromni udeležbi faranov. Kako resnične so besede našega g. župnika, izgovorjene ob odprtém grobu, da je naša vas izgubila vzorno krščansko mater, ženo in gospodinjko, ki so jo krasile prelepe čednosti. Naj bi se izpolnila želja g. župnika, da bi nam dobri Bog naklonil veliko takih vzornih žena in mater. Dobra žena in družina naj tolaži usmiljeni Bog, ki naj bo pokojni ženi in materi bogat plačnik za njeno vzgledno krščansko življenje. (Dopis se je zaradi nepazljivosti urednika zakasnil za 14 dni. Op. ur.)

**St. Peter pri Novem mestu.** V nedeljo, 21. novembra je imela kraj. kmečka zveza svoj redni občni zbor. Udeležba je bila lepa, a žeteli bi bilo še več zanimanja, zlasti od ženstva. Svetnik kmečke zbornice g. Brulc je pri tej priložnosti govoril o potrebi stanovske organizacije kmečkega stanu ter o nalogah kmečke zbornice. Naš g. župnik pa nam

## RAZNO

L. Ganghofer:

### Martinj kloster

53

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

19

Golobja pošta. Ze davno prej, nego so ljudje iz naših telegram ali telefon so imeli razna druga sredstva za hitro prenašanje poročil. Najboljša poročevalna sredstva so imeli najbolj divji narodi v Afriki, namreč svoje znamenite bobne, ki so oddajali poročila točno in z neverjetno hitrostjo stotine kilometrov na okoli že mnogo prej, kakor so civiliziranci poznali Morseove znake ali poročanje z zastavicami ali z lučjo. Še starejša pa je golobja pošta, ki jo omenja neki judovski pesnik iz desetega stoletja. Tudi španski potovalec Pero Tafur govori v svoji knjigi »Potovanja in doživljanja, kako je večkrat videl v letih 1435—1439 goloba, ki so prenašali razna pisma. Pozneje pa, in prav do današnjih dni, so ostali golobje skoro edini prenašalci važnih vesti ob času vojske iz enega tabora v drugega. Med svetovno vojno je nekemu golobu zelo uspelo s posebnim aparatom fotografirati sovražne postojanke. Kako pa je mogoče, da golob pride lahko nezmotljivo v pravi kraj,

Po težavnih stezah je potoval Ebervaj, z Mino kot vodnico, skozi gosto prerastli, temačno zasenčeni smrekov gozd. Njegov obraz je bil blede, oči je z izgubljenim pogledom upiral v tla. Ni žul zamolklega šuma, ki mu je skozi gozd donel na uho, in se je ozrl šele, ko je prispel do brunaste brvi iz mogočnega debila, ki je prepenjalo leden Zbrisane Ahe. Ledeno mrzel puh mu je zavel nasproti in se mu agnal v obleko. Mina je stopila na bruno s trhljim drogrom za prijemanje; sredi brvi je obstala in pokazala navzdol v tésen. Ebervaj je videl, da so se njene ustnice gibalo — zdelo se je, da mu hoče nekaj povedati — toda šum in hrum, ki je bučal iz globine, je požrl vsak zvok njenega glasu. Obotavljajoč se je stopil na bruno tudi Ebervaj. Strmo in na vse plati razpokano se je grezilo skalovje pred njegovimi očmi, voda je tekla in curljala povsod čez kamenje, v mogočnih krpah, prepletena še s koreninami, se je obešala raztrgana zemlja čez skalne robove, povsod se je drobila in odpadala prst. Ogromne skale so visele zagodene med stenami tesni, kjer je na dnu v sivem somračju bučal belo se peniči hudournik kakor uklenjen, v svojih vezeh besneči orjak. Iz hruma in šuma je zvenel še zaplokel ropot kamenja, ki ga je na svojem potu valil in drobil potok, in gor do brvi je pršela mrzla voda in škropila Ebervajno lice kakor ledeni dih uničevanja.

Zopet je pokazala Mina med vreščecimi besedami v globino. Kakor glasno je pa dekla kričala — Ebervaj je ni razumel. In vendar se je zdelo, da vé, kaj mu hoče povedati. Njegove roke so segle po gugajoči se opori, kakor da ga je popadla čudna groza in iz presunjenega srca je zavrnil: »Iz strahote teh globin, iz tega peklenskega žrela ga je otel Bog z usmiljeno roko! In jaz naj ga pahnem v gorjé, ki je še globlje in strašnejše? Kar tudi mi veleavata prisega in dolžnost — ali ne ravnam proti božji volji?« Kakor da ne more več prenašati pogleda na temno globino, si je z eno roko zakril oči; in z drugo tipajoč dalje po držaju, je zapustil brv.

Prestrašena je zastrmela dekla vanj; in komaj ga je mogla dohajati, tako burno je hitel po kamniti stezi dalje. V vsaki potezi njegovega obraza se je zrcalil boj, ki mu je viharno buril dušo. Saj se je zgodilo prvič, da je njegovo srce prišlo v kričeče nasprotje s postavo Cerkev, katere najzvestejši sin je vse čase bil. Vedno in vedno je v besedi Cerkev slišal besedo nebes, in veselega srca se je nenehoma boril za njeno oblast, zakaj slednja ped poti, ki jo je pomagal pridobivati za to oblast, se mu je zdelo kakor sveta zemlja, na kateri se bo izpričala veličina Boga, na kateri bo zasijala ljubezen božja.

In zdaj se je zamajalo prvokrat, kar je do te ure tako trdno in neporušno žvelo v njegovem srcu. Razdvojenost je bila slednja misel, ki ga je obšla, muka in bridkost slednji občutek, ki ga je prešinil. Kako naj se reši iz tega boja? Kaj naj ukrene, da bo ukrenil prav? Kaj naj stori, da se ne bo izneveril svojemu srcu, ki je tako vroče govorilo za ta dva človeka, in se tudi ne izneveril svoji prisegi in svoji dolžnosti?

Vroče solze so orosile Ebervajno lice, ko mu je oživel spomin na občutek, s katerim je bil stopil v hišo

je pojasnjeval pomen državnih obveznosti za likvidacijo kmetijskih dolgov in vrednost bonov, izdanih od Priviligitirane agrarne banke. — Popoldne istega dne je domači g. kaplan blagoslovil v Harijuj vasi nov vodnjak. Higienijski zavod je izkazal Harijujem veliko dobroto, ko jim je s precejšnjimi denarnimi podporami napravil v šivi skali obsežen vodnjak in vanj 400 m daleč napeljal dobro studenčnico. Vaščanom samim gotovo nikdar ne bo šel dela, s katerim so bili zavodu na uslugo, da je šlo delo ceneje in hitreje od rok. — V Sevnici je umrl 18. novembra Jože Zura, najstarejši naš faran. Spomladu mu je bilo 88 let. Prav do zadnjega je živeto nosil težo svojih let. Svoj čas je bil občinski odbornik in član načelnstva hranilnice in posejavnice.

Kostanjevica. Te dni je imel naš občinski odbor izredno sejo, na kateri je g. okrajni glavar izročil odlikovanje našemu županu g. inž. Likarju. Občinski možje in občani so zelo zadovoljni, da je bil odlikovan mož, ki tako lepo vodi našo občino. — Dne 28. nov. smo imeli krajevni sestanek JRZ, ki se ga je udeležilo nad 300 mož. G. župan je podal obširno poročilo o občinskih zadevah in s tem ovrgel govorjenje tistih ljudi, ki se drže v politiki načela: »Laži kolikor moreš in blati svojega političnega nasprotnika, kjer moreš, vedno se bo dobilo nekaj ljudi, ki bodo tvojim lažem nasedili.« Možje so prav poučeni in zadovoljni odšli s sestanka, želeč, da bi se taki sestanki večkrat sklicevali. — V Črnci vasi je bila pred kratkim kolavdacija vodovodnih naprav. Na Ostrcu je kapnica tudi že lepo urejena. Na Vrbljah sedaj dežajo, da zajamco studenec. Vse to so bila potrebna dela, ki se jih je lotila občina ob izdatni podpori banovine in Higieniskega zsvoda.

Skocijam p. M. Pretekli teden ponoči so se pojavili dolgoprstači v kurniku posestnika Al. Klobočarja in mu odnesli 21 kokoši in enega purana. Ko so opravili pri njem, so odšli k posestniku Fr. Trametu in nadaljevali svoje delo. Z njimi je šlo še 10 kokoši in 4 purani. Nato so obiskali še Prijatlov čebelnjak in si privoščili nekaj medu. Naredili so škode v skupni vrednosti do 800 din. Za njimi pa ni nobenega sledu. Vsi želimo, da bi se vendar enkrat predrzni dihurji ujeli v past in prišli mašo pod ključ.

Dražgoše. V ponedeljek, 13. dec., bomo Dražgošani slovesno obhajali god farne zvestnice in prirošnjice za oči sv. Lucije. Kakor druga leta, tako tudi letos vabimo vse bogoslužne duše, vse na obeh trpeče in božje šolažbe in pomoči potrebne, da obiščejo našo starodavno božjo pot in se tukaj priporočijo Bogu in sv. Luciji. V nedeljo in v ponedeljek bodo na razpolago spovedniki, da bodo lahko vsi romarji opravili sv. spoved. Bohinjci, Gorenjci od Kropa in tam čez, Poljanci tja do Žirov in Logatca, v zgodovinski naše fare je na pisano, kako veliko zaupanje so imeli naši predniki v dražgoško sv. Lucijo iz kako številno so prihajali k nam na božjo pot. Želimo, da bi mladi rod poslušal zgled svojih prednikov. Bog pomaga njim, ki vanj zaupajo. — V nedeljo pred godom sv. Lucije se bomo v našem prosvetnem društvu spominjali enega največjega mož našega naroda, ki je bil velik častilec sv. Lucije in našeto ur svojega oddiha preživel v sončnih Dražgošah. Spominjali se bomo namreč 20 letnice smrti dr. J. E. Kreka in bomo v ta namen priredili v nedeljo ob pol 8 zvečer akademijo s petjem in Krekovo igro »Sv. Luciji«. Kdor te lepe igre, katere dejanje se vrši prav v Dražgošah, še ni videl, naj te prilike ne zamudi.

Leskovec pri Krškem. Teško smo pri nas že pričakovali, da zamenjamo petrolejke za električno žarico. Saj smo vendar tako blizu Krškega, kjer že dalje časa imajo te ugodnosti. Pred par leti tudi Krško — ki je vendar metroma pola naše doline — ni dusti upalo, da bo imelo v tako kratkem času elektriko. Sedaj pa smo jo dobili tudi pri nas v Leskovcu. Druge vasi še pridejo v doglednem času na vrsto. Najprej sveda polje, pozneje pa tudi hrbovit del župnije. V nedeljo zvečer, dne 28. nov., smo imeli slavnostno otvoritev. Pred občinsko hišo se je že pred napovedano ur zbrala lepa množica ljudi, ki je v svečanem razpoloženju pričakovala zastopnika g. bana in njegove prijatelje, same odlične goste. Vsi ti so bili deležni pri srčnih pozdravov. G. inž. Rucha kot banovega namestnika je najprej pozdravil učena Brigita Vahčić ter mu izročila šopek. Odločno besedo je imel g. župan, ki je pozdravil vse odlične goste. Potem pa je v vzneseni besedi dal tej otvoritvi svoj pečat g. dekan in banški svetnik Anžič. Poudaril je, komu gredo zasluge za splošno gospodarski napredek, pomen električne sile za bodočo industrializacijo naše doline. Impozanten vtis je napravil na množico načelnik fantovskega odseka Alojzij Salmič, ki je s krepko besedo sporočil g. banu po njegovem namestniku pozdrave in zahvalo tako za luč elektrike, kakor tudi za luč katoliško-slovenske prosvete. Kot zadnji je izpregovoril g. inženir Ruch, ki je podal zgodovino elektrifikacije naše lepe Slovenije in želel uspeha in sreče ob siljajo nove luči vsem navzočim. Nato smo šli v cerkev, kjer se je izvršila blagoslovitev nove luči. Peveci so v cerkvi, kakor tudi pred občinsko hišo dobro izvršili svojo nalogo. V cerkvi je bil še primeren nagovor in blagoslov s Najsvetejšim. Vsi odlični gostje so po izvršeni slavnostni odšli v dvorano »Pod lipco, kamor so bili povabljeni na slavnostno večerjo.

Srobotnik pri Velikih Laščah. Minilo je že 14 dni, odkar nas je zapustila naša draga Micka Ivanc v starosti 24 let in šla k Bogu po pla-



Martia Plut iz Črnomlja 52, je star 80 let in je že vseh 50 let naročnik »Domoljuba«. Čestitamo!

pobožnega starčka. Njegova duša je zdvajala — in tolažbo in zaupanje je našel pod njegovo streho. Zrak tistih tihih sten ga je ovel toplo in oživljajoče ko dih božje ljubezni. In za zahvalo naj prinese v to hišo bridkost, izpolnje in obup? Ne, ne in tisočkrat ne!

Toda njegova prisega? Njegova dolžnost?

Teško sopeč je obstal in pritisnil drhteče roke na svoja senca; potem zopet je hrumel naprej, brez volje se pokoreč dekli, ki je kadar je zavil na krivo stezo, zdaj zastavila predenj suhi oklošček, zdaj zopet prijela zablodolega za rokav in ga naravnala na pravo pot.

Njegova prisega! Njegova dolžnost! Kakor udarja Zerjavica izpod pepela, tako je vedno znova, kadar so se mu misli umirile, vstal v njem ta žgoči opomin. Strogo in neizprosno se je glasila cerkvena postava, ki je prisegel nanjo ob svojem posevečenju in drugič, ko se je napotil v to deželo, ki naj ji vlada in sodi kot cerkveni knez. Da je bil ta zakon čist, pobožen in svet — takih izjem postava ni poznala. Da se ta dva človeka po skoraj dopolnjenem življenju nista mogla več imenovati mož in žena, samo še starček in starica, brat in sestra z belimi lasmi — takih izjem postava ni poznala. Strogo in trdo so zvevale njene besede: vsak oženjeni duhovnik izgubi svojo službo in faro; vsak oženjeni duhovnik, ki deli zakramenta, vsak kristjan, ki prejme iz roke takšnega duhovnika zakrament, se izobči sam in zapade večni pogubi!

»Postava govori proti mojemu srcu! Kako naj izbiram? Kdo mi pokaže pot?«

Tedaj je bilo konec gozda in pred zbeganimi Ebervajnovimi očmi se je prikazal gričnat pašnik, prvi čenavski polož. Z vrha nekega griča je prijazno dones glas: mlad pastir je vabil svoje ovce, segel je v žep in

ponujal živalim, ki so se gnetle okoli njega, polne zabanja. Pastir je izginil s svojo majhno čredo — za Ebervajnove oči pa grič ni bil prazen. Pred njegovimi pogledi je vstal kot prikazen: temne valovje gozdov se mu je zardelo ko nedogledno morje, nizki grič se je spreminil v visok goro, tisoč mož, žena in otrok je taborilo po njenih rebreh, in v rth gore je videl v krogu svojih učencev stali »najmilejšega vseh ljudi«, in blesteča ozarjenost ga je obličala. In daleč naokrog so donele z milim, zvonkomehkim glasom besede gorske pridige: »Povem vam, ako vaša pravičnost ne bo boljša ko pravičnost pismarjev in farizejev, ne boste deležni nebeškega praljevstva.« Ko razsvetljenje je zajel opomin teh besed Ebervajnovo dušo; globoko je zadihal in potegnil roko čez oči. In smehljaje, rešen viharja v svojem srcu, je pogledal tja po sončni dolini. Povsod okoli nog mu je rasla resa še v poznem cvetju in srebrno listje samotne breze je šepetalo v rahlem vetru. Z debila tega drevesa je odlučnil Ebervajna krpo ljubja in s žilastim kamnom vrezal na ta beli list besede: »Kar je združil Bog, naj človek ne loči!«

Natrgal je rešo, ovil brezovo skorjo okoli šopka, ga povezal trdno z dolgo bilko, dal cvetje deklin in rekel: »Nesl te cvetlice svojli dobri gospodarici in ji reci, da koprni po uri, ko si bom smel zopet odpohiti pri njenem prijaznem ognjišču. Pridem, ko mine teden — ne, dobra Mina, povej ji raj: jutri, že jutri!«

Dekla je razumela samo napol; nekaj je pa čutila: bilo je dobro oznanilo, ki ga je smela nesti. Njen grdi obraz je menjaje se zardel in pobledele, oči so ji zalile solze, hlastno, kakor zgrabi sokol svoj plen, je segla po šopku in stekla prož. Ebervajna je smehljaje se gledal za njo, dokler ni izginila med drevjem. Potem se je napotil

jo še danes uganka. Toliko vedo, da imajo priti čudovito razvit čut za najdenje izraja, v katerem so deli časa živali. To so pa ljudje že davno vedeli, vsaj takrat že — pred 1000 leti — ko so začeli uporabljati prve golobe za pismošolce.

Avstralski zamorci bodo v sto letih izumrli, če bodo njih rojstva tako nazadovala kot so doslej. — Čistokrvni Avstralec je zdaj še 60.000, od teh je 24.000 delavskega stanu, 36.000 pa jih roma okoli kot naši cigani.

Slaša vest. Urta: Storila sem, kakor si mi svetovala. Obleko sem očistila z bencinom, potem sem jo pa občila na sonce. — Neža: Ali so medeli izginili? — Urta: Seveda so, a obleko vred.

V Montrealu v Kanadi je neki gostilničar uvedel navado, da je za neki poprečni mesek dal vsakemu gostu toliko jedca, kolikor je mogel pojesti. Veliki lepaki so oznanjali, da se more vsak človek ondi za 60 centov najesti toliko, kolikor si želi. Za kol prvi dan se je pojavil neki 120 kg težki možakar, ki je naročil 8 telečjih zrezkov, 6 porcij pečenke, petkrat goštat

žijo. Bolehala je 4 mesece in nihče ni pričeval, da bo umrla, saj je bila do zadnje ure živahna in vesela. Toda človek obrača, Bog obrnel. Umrla je, kot umre človek, vdan v božjo voljo. Bila je vzorna članica Marijine družbe v Velikih Laščah. Kako so jo imeli ljudje radi, se je pokazalo pri njenem krasnem pogrebu. Stevilni pogrebeci in venci so jo spremljali na zadnji poti. Peveci so ji zapeli žalostinke. Zalutajoči domači se zahvaljujejo vsem, ki so ji darovali vence in cvetje, jo spremlili na zadnji poti in molili za pokoj njene duše.

## Iz naših društev

**Dobrič.** Prosvetni dom bomo gradili. Pozimi bomo pripravili gradbeni material, na spomlad pa bomo korajžno pričeli s delom. V naši fari se je rodil svetniški škof Baraga, veliki širitelj krščanske kulture med ameriški narodi. Po tem velikem možu bomo imenovali tudi naš dom. — Oromna večina ljudi v naši fari se dobro zaveda, da je današnja mladina nujno potrebna prave krščanske vzgoje, kakorčno ji more dati le katoliška prosvetna organizacija. Zato smo prepričani, da bo vsakdo rad pripomogel po svojih močeh, da bo čim prej zrastle na naših tleh prepotrebni Barzgov prosvetni dom, ki bo nudil našim mladim, pa tudi starejšim, vedno priliko, da se izpopolnjujejo v pravi krščanski izobrazbi.

**Zužemberk.** V nedeljo 21. novembra smo imeli pri nas lepo Krekovo proslavo. Najprej so nastopili pevci ter zapeli venček narodnih pesmi, ki so navdušile poslušalce. Dekleta so nastopila s simbolično vajo, skupina fantov pa je izvajala telovadno vajo. Sledil je govor o Kreku. Za sklep so igralci prav dobro podali Krekovo igro »Tri sestrec«. Od 18. do 21. novembra smo imeli v Zužemberku telovadni nastop za vaditelje fantovskih odsekov našega okrožja. Fantje so zelo hvaležni g. učitelju, ki jih je res mnogo naučil. Tako se bodo fantje v vseh odsekih pripravili na veliki mladinski tabor v Ljubljani. Le škoda, da tu zaradi velike revščine v Suhi Krajini, ki je še vedno najbolj zapostavljena del naše banovine, ne moramo misliti na to, da bi si fantje nabavili lepe nove kroje. Kljub temu pa se prosvetno delo v naši dolini zelo lepo razvija in se nam obetajo še lepi dogodki.

**St. Gotard.** Dne 4. oktobra smo imeli ustanovni občni zbor krajevne kmetke zveze. Pozno smo začeli, bomo pa sedaj bolj živahno delali. —

V nedeljo, dne 28. nov. je uprizorila naša Mar. družba veseligr »Nevesta iz Amerike«. Dramatično delo na našem prosvetnem odru je na zimo oživele. Upamo, da bomo večkrat kaj lepega videli. Fantovski odsek je dobil nov odbor in upamo, da bo čim bolj deloval za duhovno in telesno izobrazbo naših fantov. Prihodnje leto bomo v Ljubljani postavili lepo četo fantov in upamo, da v nobenem oziru ne bomo zaostajali za drugimi. Fantje, pogumno na delo! Nikar se ne strašimo ovir in zamehovanja od strani onih, ki nas ne vidijo radi.

**Sv. Helena.** Fantovski odsek priredi v nedeljo 5. decembra ob 3 popoldne v cerkveni dvorani »Miklavžev večer«. Darila se sprejemajo v soboto zvečer in v nedeljo do 3 pop. Vabljen!

**Dol pri Ljubljani.** Miklavžev večer priredi letos frantovski odsek v nedeljo 5. decembra ob 6 zvečer v Prosvetnem domu. Za običajno obdobjanje otrok bomo izvedli nabiralno akcijo po vaseh, za kar se darovi hvaležno sprejemajo. Pridite pogledat. Vstopnina nizka!

**Ig.** V nedeljo, 5. dec. bo v dvorani Miklavžev večer ob 7 zvečer s podobnim sporedom kot druga leta. Letos pravijo, da bo sv. Miklavž prinesel v našo dvorano še večji in še bolj poln koš, kot druga leta. Za reklamo in obilen obisk poskrbijo otroci sami, katerim so naši Miklavževi večeri v najlepšem spominu. Darovi naj se prinesejo v garderobo od 5 dalje.

**Rečeče pri Škofji Loki.** Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo, 5. decembra, Miklavžev večer, in sicer ob 3 za šolsko mladino, ob 7 zvečer pa za odrasle. Zvečer bo Miklavževa prireditve združena s proslavo Zedinjenja, ki se vrši pod pokroviteljstvom našega župana. Na sporedu je slavnostni govor, deklamacije in

## Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Franjo Neubauer:

## Brezmadežni

Človeka je prva sovražil pekel, v zavisti je bledi divjal in besnel.

Nikoli Te greh ni Adamov vkoval in vedno Ti žar je prostosti sijal.

Naklepe je temne enoval in koval, dokler ni človeka iz raja izgnal.

Najlepša, najslajša svoboda je ta, če duša nobenih pregreh ne pozna.

Pred Tabo, Marija, trepete plašno in kača se zvija pod Tvojo nogo.

Ce prosta je bledenj in zmot in skušnjav, če v njej je le vera in up in ljubav.

Edino le Tebe ni zmagala strast, nikdar Te podvrgra pekla ni oblast.

Le Tebe tako je obdaril Gospod, ker rešil po Tebi človeški je rodi!

petje moškega zbora. Društvo pričakuje, da se te narodne slavnosti udeležijo vsi farani, s tem pokažemo ljubezen in zvestobo državi in vladarju.

**Cerklje pri Kranju.** Miklavžev večer priredi Prosvetno društvo v nedeljo, 5. decembra, ob 3. uri v dvorani Ljudskega doma. — V proslavo Brezmadežne priredi Dekliški krožek Marijansko akademijo dne 8. decembra ob 3. uri v Ljudskem domu. Farani, udeležite se je polnoštevilno!

**Ljudski odri, pozor!** Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, pripravila izdajo štirih ljudskih iger, ki bi veljale v subskripciji skupaj samo petdeset dinarjev. Vse štiri igre so proste vsakršnih avtorskih tanižem. Pripravljajo se: »Sveta Cecilija«, ena najsijajnejših dekliških iger, ki je prevedena še na več jezikov, Petančičeva »Deseti brat« v zanimivi novi prireditvi, Vratuževa igra »Poslednji sin«, vzeta iz prekmurskega življenja in vesela igra Holbergova »Pe sili župan«, ena najsijajnejših satir na gostilniško politikarstvo. Javite se takoj z dopisnico Jugoslovanski knjigarni, ker traja subskripcijski rok le do novega leta in izidejo knjige le, če se prijavi zadostno število reflektantov.

petkrat praženega krompirja, 2 skledi solate in 6 porcij vanilijevega sladoleda. Ko je čez nekaj ur spravil vse pod »strehno«, je plačal onih 60 centov (okoli 24 din) in je prijazno dejal: »Vaša kuhinja je izvrstna. Sklenil sem, da bom vsak dan jedel pri vas.« Seveda je drugi dan krčmar snel oznanilo o ceni jedate z vrat. — Pozneje je zvedel, da je več nevoščljivih gostilničarjev iz Montreaux naročilo iz New Yorka »rekordnega požeruha«, da bi hudo konkurenco že v kalli zatrli.

**Doma.** Melhior se ziblje v pozni jutranji uri proti domu, pa nanese naključje, da se zaleti v stojnico prodajalke sadja. »Salamenski pianec! Neroda nemarna! Kozel natrekanile! Vse to in še marsikaj drugega mora preslikati ubogi Melhior. Presenečen začne mežikati: »Jei, ali sem res že doma?«

**Na Japonskem dajo** neveste na dan svoje poroke darila, ki jih prejmejo, strahem kot nekakšno odškodnino za trud in stroške pri vzgoji.

**Vzdrževati svoje zdravje** s preveč natančnimi navodili je sitna in neljubna bolezen. — La Roche.

dalje čez brdine in dospel na poraslem hribu do pol zapadlega plota. Videl je odprta vrata — in niso se zaprla, ko se je približal. Prestrašen se je pa ustavil, ko je uzrl pred seboj žalostno opustošenje, ki ga je obdajal trhlji plot; ostanke zgorlega skednja, puščoben kup razpadle hiše in ščavje, ki se je bohotilo po vrtu. V redki senci jablane je zagledal starca, ki je ležal na tleh in spal, zakrivajoč si obraz z dlanimi. Ebervajo se je hotel približati, toda zaudarni smrad, ki se je širil po vsem ogradu, mu je skoraj zapri sapo. Brenčoč roj muh je obrnil njegov pogled na pol strohnelo mrhovino kože, ki je zasmrajala zrak. Med šaro, ki je ležala okrog med ščavjem, je zapazil lopato. Pobral jo je, stopil ob spečem starcu mimo, in obvladajoč svoj gnus, je izkopal jamo in vrgel vanjo mrhovino. Ko je zasipal jamo s prstjo, se je prikazalo med odprtimi vrati kakih devet let staro dekletce; otrok je imel objokane oči in je počasi lezel proti jablani. »Dedeček Gobl! Šepetajoči glasek ni prebudil spečega.« »Dedeček Gobl! Boječe je prijel otrok počivajočega za gunj in potresel. Zdaj se je starec prebudil, napol se je vzpel in dvignil trudne oči. »Kaj hočeš?«

»Huceta iščem!« je zajecjalo dekletce vso v solzah. »Ali ga nisi videl?«

»Kaj me poba brigal!« je zagodel starec. »Pojdi v grad k Vacemanu in vprašaj! Pusti me spati in glej, da se poberesh! In zopet se je zleknil po tleh.

Za trenutek je otrok še stal, tih in trepetajoč, nato je hitro odšel iz ograda. Starec je vzdihnil in se obrnil na stran. Tedaj so se oglasili za drevosom koraki, ozrl se je in zagledal meniha. Ne radovednosti in ne začudenja ni bilo v njegovem pogledu; samo medel nasmeh mu je prebegnil ustnice.

»Tvoji lasje so beli in milosrčen bi moral biti pri svoji starosti,« je dejal Ebervajn, »toda tvoje srce je

trdo. Slabo si govoril s tem otrokom. Ali se ne bojiš, da te bo kaznoval tisti, ki šteje solze otrok?«

»Da bi se bal?« se je nasmehnil Gobl. »Nikogar ni, ki bi se ga bal, le ena je še, ki nanjo čakam! K meni pride danes ali jutri, k tebi drugičkrat. K vsem bo prišla, ker ima vse rada kakor dobra pastirica svoje koze — kar naj begajo, koder hočejo, vsako bo poiskala, vsako bo zvabila z zobanjem na pot domov v hladni hlevček!«

Globoko presunjen je upognil Ebervajn koleno in prijel starca za roko. »Smrti si želiš? Odvedel te bom k Tistemu, ki je življenje.«

Zdaj se je Gobl zasmel. »Tega ne poznam! In če bi tudi vedel, kje prebiva — ne koraka ne bi storil za njim. Da bi še življenje iskal? Ko vendar hrepenim po uri, ki ga bo me rešil!«

»Človek, kako pa govoriš? Mar ne tih v tvojem srcu nobena iskrica ljubezni več? Ali ne misliš nič na svoje otroke?«

S strnim pogledom so obviselo napol ugasle starčeve oči na Ebervajnu. »Poglej mojo hipo, tam leži! Iščim svoje otroke — kje ležijo, ne vem. Tri sinove sem imel, ravne ko debla. Enega je zasul plaz, drugega so požrli volkovi in zadnjega je vzel hudič, ki mu je Vaceman ime! Eno hčer sem imel, milo in dobro...« Gobl je stisnil pesti in glas mu je zahropel, »vprašaj Heninka, kje je zdaj moja Hajka! Pankrta je prinesla od njega in je stekla k Zbrisani Ahi — domov se ni več vrnila! Tre-soč se po vseh udih je starec vstal. »Kje pa prebiva tisti tvoj, ki je življenje? Tam ali tam?« Sunkoma je pokazoval starec z roko. »Povej mi, da bom vedel, ali pa bi utegnili res še izgrežiti pot, ki te iščem, pot v drugo smert!«

# IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

## Več združnega duha

Ce vprašate združne delavce, katere so največje težave pri proizvajalnih (produktivnih) združenjih, vam povedo, da nezavednost članov. Kadar je blaga (na pr. mleka) povsod na pretek, ga bodo z vso silo tiščali v zadrugo in zahtevali lepo ceno, kadar ga ni in zadruga škodo trpi, ker si ne more obdržati odjemalcev, ga dajejo za nekaj vinarjev dražje drugam. Zadruga je vendar zato tu, da vam pomaga — pravijo ti vzor-zadrugarji —, kadar si sami lahko pomagamo, je ne potrebujemo. In tako bi bilo mogoče naštetih še celo vrsto takšnih resničnih stvari, ki iz golega, izključnega koristiljubja posameznikov tirajo naše zadrugne v propad. Ko pa se zadruga na ta način zruši, je vsega krivo združništvo, ničesar člani. Vedno je tudi navada, da se odgovornost za neuspeh naprti načelnstvu, zadrugarji so pa zmeraj nedolžni, čeprav niso prišli nikoli na občni zbor, akoravno so se za poslovanje brigali samo v kolikor se je dotikalo njihovega žepa.

Veliki moške, kakor je bil Janex Ev. Krek, so vedeli, kje je rešitev našega kmeta in so mu jo jasno pokazali: strnite se v zadrugne, pa boste gospodarsko samostojni in močni. Od gospodarske moči pa izvira stanovska moč, izvira kultura, izvira tudi politična sila.

Svoj čas, pred desetletji je naš slovenski kmet razumel ta klic — danes nanj pozablja. Imamo celo vrsto gospodarskih združenj — ali z družništvom imamo malo. Po številu mnogo, ali po duhu in srcu malo. Brez pravih združnikov ni zadrug, brez zadrug ni gospodarske moči kmečkega

stanu, brez gospodarsko močnega in zavednega kmeta pa ni narodne moči. Slovenski kmet, stopi enkrat v svetilče svojega srca in se vprašaj: »Koliko je v izeni smisla in volje za skupnost v zadrugah?« In če ti bo srce odgovorilo, da je ni ali da je je premalo, skleni trdnost pri ljubezni do svoje zemlje in do stanu, ki mu pripada, pa tudi iz ljubezni do naroda, ki ti je naloga, da ga obranjaš in krepiš, skleni, da boš od sedaj dalje skrbno moril v sebi vse, kar ti rast in razvoj skupnega sodelovanja ovira, vneto pa negoval vse one klica svoje duše, iz katerih se razvija združno čustvanje in mišljenje. Iz teh prekvašenih duš, ki morajo živeti zlasti v kmečki mladini, bomo staro naše Krekovo združništvo poživili s novim delom in voljo, ustvarili pa tudi krepko novo, ki bo znailec lepših časov slovenskega kmeta.

## Za boljše cene mleka

Med one pridelke, ki jih je naš kmet v zadnjem času dajal tako rekoč zastoj spada tudi mleko. Čeprav je mleko živilo, ki ga vsak človek potrebuje, so bili zaman vsi napori naših kmetov, da se cene mleka spravijo v sklad s produktivnimi stroški ter s cenami potrebščin, ki jih morajo kmetje kupovati. Raspravljeni o krivici tega žalostnega stanja danes ni naš namen, vendar bi bilo prej ali slej tudi to za namet.

Zato sta sklenili Zveza mlekarških združenj in Mlekarško društvo za Ljubljano in okolico, da se s prvim decembrom t. l. zviša cena mleka na din 2.25 za liter dostavljeno na dom, ostroma na drobno v prodajalnicah. Vsek, ki razmere postane, bo pristal, da je to zvišanje take malenkostno, da produkcija mleka kmetu tudi v bodoče ne bo prinašala nobenega dobička, ampak je edini namen zvišanja ta, da bodo mogli kmetje nabavljati močna krmlila. Če tega ne bi delali, se je bati,

da v doglednem času sploh ne bo dovolj mleka na razpolago.

Razumljivo je, da bo zvišanje cen mleku naštetilo na odpor pri meščanih, zato je dolžnost vsak kmetovalec in zadruga, da se določenih cen na vsak način drži. Polčasaj je tak, da tudi pri zvišanju cen ne bo moglo priti preveč mleka na trg.

Oni kmetovalci, ki dostavljajo mleko direktno na dom, naj torej s prvim decembrom obvestijo svoje odjemalce, da jim bodo od tega dne dalje dobavljali mleko le po zgoraj navedeni ceni.

## Za napredek našega sadjarstva

Gotovo je že marsikateri sadjar zmaževal z glavo, ko je gledal po naših krajih tiste sadne gošče: večkrat brez reda nasajeno, še večkrat pa tudi samoraslo drevje, posebno češpljevo. Verjame, da te gošče ne delajo časti našemu sadjarstvu, ravno tako pa tudi ne donajajo koristi, ki bi jo lahko.

Marsikateri posestnik ali sadjar prav nič ne računa na obsežnost drevesa, ko sadi drevje. Pri tem se delajo napake še sedaj, ko to vendar toliko povdarjajo in dajejo nasvete, kako naj se pripravijo jame in kako se naj pravilno posadi sadno drevje.

Hvala Bogu, da se vidi že marsikje, da ti nauki niso zastoj. Marsikje, smo rekli, ali poudariti se mora, da je nekaterim to še vedno neznan. Saj pa tudi ni čudno. Širokovnega — ali pa sploh nobenega časopisa nima, da bi ga o vsem poučil. Če je kmetijsko predavanje, se zanj ne zmeni, češ, kaj me to briga. Zato pa tudi nima oči, da bi videl vse napake, katere bi lahko opazil, če bi znal količkej gledati. In tako se tiste stare napake po sadovnjakih še ponavljajo. Dokler bomo po naši slovenski zemlji še gledali tiste gošče, pa tisti nared, tako dolgo ne smemo še govoriti o kakšnem sadjarstvu v pravem pomenu.

Zato pa sedaj v zimskem času setiro v roko, že boljše pa dober kramp, pa v tiste gošče, pa brez usmiljenja iskopati najmanj dva tretjini drevja, ki ne more ne živeti ne umreti, pa tudi ne roditi.

Pri tem se bo dobilo posebno med češpljanz še morebiti kakšno take drevesce, ki bi se lahko drugam presedilo. Kaj posebnega pa ni treba od

Gustav Struša:

## Ogljarji

Ogljarjeva je gledala v vsem življenju prirode nekaj posebno lepega, nenasičljivega, polnega koprnjenja in čara. Skoraj je poslušala, kot bi ga ne bila še nikoli slišala. Njegov glas ji je bil sedaj popolnoma drugačen kakor včasih, vasa: ali se ji globlje v notranjost in ji budil sama blaga in nežna čustva.

Otroci so bili zdravi in veseli. Vrišajoči so odhajali v šole in se vračali. Znojni in trudni niso čutili želje za pokojem, prekujevali so se pred kočo, se podili po hosti in nosili domov drva ter jih slagali na hišo, kjer je kmalu zrasla visoka grmada. Se bolj zadovoljni so pa prišli s spridevali. Sola je bila končana, čas velikih počitnic se je namohehnil in začutili so prostost neomejenosti in brezskrbnosti, saj se dec. vili čas dveh mesecev dolga, dolga doba, dočim starejšemu človeku mine kakor blisk.

Agata je postajala bolj in bolj zamišljena in v njene vesele misli se je jela plaziti senca skrbi. Da, otroku je treba hrane, obleke, a Janex je zaslužil slabo kakor prej. Počasi je jela pripravljati za novega potomca tudi otroka. Pripravljala jim je, da je zagledala štorkljo, ki je neko jutro letela čisto nizko nad hišo z otročkom v dolgem kljunu in koma, koma, da jo je prepoznala, sicer bi ji pustila dste.

»Zakaj, mati, zakaj je niste pustili k nam?« so se oglašali otroci in jo prosili, naj vendar sprejme štorkljo, kadar jo bo videla. Pa da bo prišla potem v hišo tudi kaka dobra botra so se pripravljali, saj so vedeli, da z botro pride v kočo mlačen kruh in celo kako kurje botra, ki je nekaj posebno slastnega, češar najmlajši še niso poznali in so si slikali kot čudežno dobro slastičico s nepopolnim okusom.

In v takih služajih se jih mati ni mogla odkrižati. Kar val so silili vanjo, jo izpraševali in ji

niso pustili do besede. Oče so jim je rečal, a ko mu je bilo žalosti, jih je jel poditi od matere kakor nadležne vrabce:

»Poberite se še, kar vam pol-dite, le venka! v hosto, tam je dovolj prostora! Pustite že mater naj se revica oddahne!« In deca je odvihrala v gozd, kjer je nabirala borovnice, se lovila in skrivala med drevjem, ali iskala gobe, ki so se dobro prodale v dolini.

Pred Vero je bilo Agato kar nekam aram. Dekle je gledalo mater resno in vprašaje, a nikoli si ni upalo kaj reči. Materi pa je bilo vendar nerodno, saj je bila Vera že v šestnajstem letu in Agata je slutila, da hčerka vendarle že vse ve.

Vera pa je živela tudi glede matere svoje posebno življenje. Spoznavala je vedno jasneje, da je mati res mučenica in zadelo se ji je, da so pač vse matere delavcev in siromašnih kmetov same trpinke, saj ne uživajo nikoli ničesar dobrega! In smilila se ji je dobra mama, ki je bila pred njo kar nekam v zadrugi. Nekaj nepojasnjenega in skoraj mučnega je ostalo med njima. Nekega dne pod mrak pa, ko sta bili slučajno sami v koči, je mladenka kar pohitela k nji in jo ljubeče objela:

»Mama, mama, kako rada te imam!«  
Agata se jo stresla in odrevenela. Začutila je v sebi nekaj toplega in sončnega. Bilo ji je, da gleda nekam drugam, ne v vsakdanje življenje, čutila je, da stiri globoko v dušo svoje najstarejše, ki jo razumeva brez besed, saj je njena, tako njenal in solna ji je zdrknila po obrazu in se dotaknila Verinega obličja!

Hčerka jo je poljubila in se naamehnila. Tudi ona je bila vsa solzna. In tako sta se našli in brez besed spoznali, da ni med njima nič prekritega.

Jeriša pa je prav tiste dni opazoval hčerko in kimal. Jel je misliti na njeno bodočnost in dejal je materi:

»Kakor hitro pride štorklja in nam prinese upel novega otroka, bo treba za Vero kaj poskrbeti. Služba ji ne bo škodila, si bo vsaj opomogla in se oblekla. Čvrsta je in prikupljiva, h kakim po-

štenim ljudem bo morala, da si bo sama služila kruh.

Mati mu je pokimala. Da, tudi sama je že večkrat na to mislila in že pred letom bi bila morala hčer poslati za kruhom. Ni marala moči razodevati svojih čustev, saj se ji je trgalo srce, ko je slutila, da se bo morala kmalu posloviti od svojega prvega otroka in ga pustiti v svet.

Materina zamišljenost je prešla v mrkost. Čutila se je vedno bolj trudno. Tako zapuščenosti in bedna se je začela sama sebi. Ko je pohajkovala po gozdu, ji je prišlo, da je čisto sama na svetu. Sedela na kakem štoru se je zjokala od same zapuščenosti. Ko je prisluškovala udarjanju sekir, ki so se oglašale v dolini, ji je bilo, da nekdo toče po njenem srcu, da ji odsekava v notranjosti veje življenja in da ji srce polagoma krvavi ranjeno in ubito. Ko je žula padec težkega drevesa, se je vsa stresla in bojne čustvovala, da pada sama nekam v temo, v propad, iz katerega ni več rešitve, in kar pobegnila je domov, kamor je dospela preplašena in tako trudna, da je kar padla na svoje trdo ležišče.

Včasih je poiskala moža, ki je gradil kope. Tiho, da je ni čul, se je približala, se vsedla in resne in ga opazovala. Jkosi vaje je gledala Janexa, ki se je trudil in delal. In spet je zrla v njem nekaj svojstvenega, nekaj same njegovega, kar jo je priklepale, da ga je ljubila, čeprav je bilo vse sama preprostost in skromnost.

Jeriša ni vedel, da sedi v bližini njegova žena in opazuje vsako njegovo kretnje. Skrbno je polagal kolče, gradil kope in puščal ob strani ozke luknje za odvajanje dima. Kope je rasla in rasla ter počasi vsajjala v višino. Ko jo je že dogradil, je vso pokrtil a nastiljem in smučem ter samostal z linato pražo. Toda koliko časa je poteklo, preden je bila kopa dograjena. Kar po več dni ga je opazovala pri delu. Ko je napolnil vrzel akoli odprtino na vrhu nekaj lopat žive žrjavice in na njo kratke lesene sveke, je vzdihnil in željno čakal, da se jo zvala. Lesenih kolčkov je nametal

# RADIO LJUBLJANA

od 2. decembra do 9. decembra.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13. Cas. spored, obvestila 18.16 Plošče, 14. Vreme, 18.20 Cas. spored, obvestila.

Četrtek, 2. decembra: 13.15 Radijski orkester. 18. Komorni trio. 18.40 Slovenska slovesca. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni kotiček. 20. Radijski orkester. 20.50 Plošče. 21. Pregled svetovne klavirske literature. 22.15 Radijski jazz. -- Petek, 3. decembra: 11. Soliska ura. 18. Ženska ura. 18.20 Podoknice. 18.40 Francoščina. 19.30 Nac. ura. 19.50 Deset minut za planince. 20. Operni šramel. 20.50 Plošče. 21.30 Koncert. 22.30 Angleške plošče. -- Sobota, 4. decembra: 18. Radijski orkester. 18.40 Program javnih del v državski banovini. 19.30 Nac. ura. 19.50 Pregled sporeda. 20. O zunanj. politiki. 20.30 Pratika za mesec gruden ali december. 22.15 Rad. orkester. -- Nedelja 5. decembra: 8. Kmečki trio. 9. Cas. poročila, spored. 9.15 Prenos cerkvene glasbe. 9.45 Verski govor. 10. Dvospevi in samospeli. 11. Otroška ura. 11.30 Gopoldanski koncert. 14. Prenos prireditve sloven. izseljencev iz Heerlena na Holandskem. 16. Kvartet mandolin. 17. Kmet. gospodarska navodila in cene. 17.30 Miklavž govori otrokom. 19.30 Nac. ura. 19.50 Slovenska ura. 20.30 Koncert. 22.15 Miklavž govori odraslim. -- Ponedeljek, 6. decembra: 18. Zdravstvena ura. 18.20 Plošče. 18.40 Kulturna kronika. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zanimivosti. 20. Radijski orkester. 20.45 Plošče. 21. Godalni kvartet. 22.15 Radijski jazz. -- Torek, 7. decembra: 11. Soliska ura. 13.15 Radijski orkester. 18. Mngistrov trio. 18.40 Človek z vida nacionalne misli. 19.30 Nac. ura. 19.50 Zabavni tečaj. 20. Plošče. 20.10 Generalni predsednik, vojskoigr. 21.15 Radijski orkester. 22.15 Radijski orkester. -- Sreda, 8. decembra: 9. Cas. vreme, poročila, spored. 9.15 Korščina. 9.45 Verski govor. 10. Prenos cerkvene glasbe. 11.15 Otroška ura. 11.45 Gopoldanski koncert. 16. Ruski sekret. 17. Kmet. ura. 17.30 Vesel popoldan. 19. Nacionalna ura. 19.30 Prenos z Dunaja.

V vsako hišo Domoljuba!  
 a V spravo za bogokletje. Znanim molitvenim vzklikom po blagoslovu z Najsvetejšim »Bog bodi hvaljen, je stolni kanonik dr. Fran Kimovec zložil primeren napjev. Skladba je lahka in so se je ljudje povsod, kjer so jo doslej pol, hitro naučili. Poskakite tudi vi in prepričani boste, da je res tako.

tistega drevja pričakovati. Boljše je posaditi zdravo, sveže drevo, pa magari če ga je treba plačati. Skušajta nas uči, da dobro drevo ni nikoli predrago. Slabo, ni vredno je pa predrago, tudi če je zastoj, ker ne plača niti dela.

Ko bodo gošče prereditve in vse malovredno drevo odelirnjeno, pa je treba ostalemu drevju pognostiti posebno češnje poškropiti s arborinom, pa boste videli, kako bo drevje hvaložno — kako bo obilno plačalo ves trud, ki smo ga imeli.

Človeku je bridko pri srcu, ko to gleda. Z malim trudom bi se dalo blisto drugo lice naši zemlji, da bi ne bilo treba očel pokrivali pred tuji, ki se morajo posmehovati naši malobrižnosti.

Menda vendar ni več človeka, ki bi mislil, da bo sušno drevje kar samo raslo in seveda tudi rodilo in bo človek samo jeseni otrezal, ail pa še bolj po starem, s prekijo otepal zadje.

Jasno je, da je treba sadno drevo z ljubeznijo in umno oskrbovati, da se nam bo tudi ono moglo hvaložno izkazati ter jeseni polniti naše šrambe.

J. Šlakovec.

## Iz pisarne Kmečke zveze

### Tečaj Mladinske kmečke zveze.

V soboto popoldne je bil zaključen tečaj za voditelje Mladinske kmečke zveze. Trajal je devet dni in obiskovalo ga je 29 fantov iz vseh okrajnih Slovenije. Poleg predavanj so si fantje ogledali tudi vse zanimivosti v Ljubljani. Obiskali so muzej in razstavo bratov Subecev, kjer jim je konservator g. dr. Stele razkazoval in razlagal pomen posameznih starin, dalje Jugoslovansko tiskarno, centralno vinarno in mestno klavnico. K zaključku tečaja je prišel tudi g. ban dr. Marko Natlačen, ki je naslovil na tečajnike mnogo lepih in vzpodbudnih besed. Šeleč jim mnogo uspeha pri delu na stanovskem polju. Za njegove prisrčne besede se je v imenu tečajnikov zahvalil tečajnik Bitenc iz Gorice, vsi ostali pa so mu z dolgotrajnim ploskanjem pokazali hvaložnost za vse zanimanje, ki ga posveča Kmečki zvezi in zlasti kmečki mladini. V dokaz udeležbe na tečaju so bile vsem tečajnikom razdeljene diplome, kakor je vodja Mladinske kmečke zveze g. Puš tečaj zaključil.

### Voditeljski tečaj za dekleta.

V obliki, kakor se je vršil tečaj za kmečke fante, se prične v četrtek, dne 9. decembra.

tečaj za kmečka dekleta v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani. Trajal bo devet dni. Ker glavni odbor še nima prijavljenih tečajnic iz vseh okrajev, opozarja vse odbore, katerim je bila zadevna okrožnica poslana, da to storijo vsaj do 4. decembra. Vse izbrane bo glavni odbor obvestil o sprejemu osebno ali ne po odborih, ki so jih prijavili.

### Stanovsko-strokovni tečaji.

Kot smo že pisali na tem mestu prireja Kmečka zveza po vseh okrajih štiri tedenski stanovske strokovne tečaje. Do sedaj so se ti tečaji začeli že v Devici Mariji v Polju, v Vidanu pri Krškem, Prevaljah, Crnomlju, Radovljici in Crensovcih. Vse otvoritve so pokazale, da je naš kmet željan slišati lepih vzgojnih in strokovnih predavanj, zakaj udeležba je bila skoraj povsod nadvse zadovoljiva. Če se upošteva še ugodno vreme, zaradi katerega opravljajo kmeti še zadnja dela na polju ali gozdu, je pričakovati na nadaljnjih predavanjih še mnogo večje udeležbe. Opominjamo pa vse pripravljavalne odbore, da se točno držijo navodil, ki so jim bila v tem pogledu dana od glavnega odbora, zakaj le na ta način bo mogoče voditi tečaj po programu. Na vsako malenkost je treba paziti, posebno pa od časa do časa zopet opozoriti članse na tečaj. Imenik navzočih je točno voditi in ga po končanem tečaju poslati v Ljubljano. Prav tako morajo odbori gledati na predavatelje, da bodo mogli pravočasno priti k predavanju. O vsaki izpremembi bi obvestiti glavni odbor.

### Razvoj Kmečke zveze.

Preteklo nedeljo je bila ustanovljena Krajevna kmečka zveza v Kofevski Reki. Udeležba je bila zaradi neomškega značaja tega kraja precej majhna, vendar so navzoči izrekli, da bodo delali s Kmečko zvezo in v njej iskali pomoči. Navzoči g. načelnik Brodar jim je obljubil vsi pomoč in jih vzpodbujal k delu in narodni, pa tudi stanovski zavesti.

Odseki Mladinske kmečke zveze pa so bili v zadnjem času ustanovljeni v Št. Joštu nad Vrhniko, Begunjah (fantovski in dekliški), Šmartnem pod Smarno goro in Zircu.

poino do vrha in skrbno oprezal, kdaj bo kopa prišla pri dnu goreti.

Ko ga je Agata opazovala, ji je postalo nekak lažje pri srcu. Kako pridno je hodil okoli svoje skromne kope, kako se je trudil! Često si je z raztrganim rokavom obrisal s obraza znoj in s polzaprtimi očmi strmel v lesen kup pred nekoj kobarčarj, ki hoče iz nezane mrtve tvarine pripraviti življenje. Ko je kopa pribele goreti, je zadovoljno pokimal in tihno veselje mu je spreletelo obraz. Bil je pač oglar iz veselja in poklica. Ze njegovi dedi so oglarili kakor on, že oni so prebivali globoko v hosti in trpehi revščino, toda vendar se jim je bolje godilo. Oglarjski poklic je ostal v rodu in tudi Jerišev Tomažek je bil že določen, da postane oglar kot njegov oče.

In Agata je vedela, da je Janex vedno, kadar je zagorela kopa in so je vjeval poleg nje na tla ter si prižgal svojo pipo tobaka, da je tedaj vedno pozabil na svoje tegobe. Če sta bila tak čas kdaj sama, ji je pravil, da čuti tihno ugodje in rad je tedaj za hipce zadremal. Če je usnul z glavo v vinenem naročju, je vzburjen vedno trdil, da je videl svoje dede, ki so prihajali drug za drugim, si ogledovali kopo in jo ocenjevali ter naposled zadovoljno kimažje zginili. Trdil je, da ma take sanje prinašajo posebno srečo in veselje bil.

4.

Ko je nekoga dne Agata sedela sama v hosti in skozi drevje opazovala svojega moža, ki je pravkar dovršil novo kopo, se je hotela oglasti. Toda komaj je vstala, se je spustila nazaj in ostala nepremična.

Iz hoste na nasprotni strani je stopil namreč visok slok cigan, potrepil oglarja po ramih in se mu zarežal:

»No, Jeriša, dober dan, dober dan! Kako pa kaj ti? Ali se oglje nič ne pripravi? He, he, he! Janex je namršil obrvi in se jezen obrnil od cigana, ne da bi mu sploh privoščil besedo.

Cigan pa je vtiljivo nadaljeval:  
 »Čemu se nekaj pačih, bratce? Saj ava vendar prijatelj, ali ne? Kaj se boš jezil nad ciganom, ki je prav tak siromak kakor ti sam!«  
 Jeriša ga je nejevoljen zavrnil:  
 »Zakaj me vendar ogovarjaš, saj veš, da se te bojim kakor garjevega psa? Sam veš, da te ne maram, odkar sem te videl, ko si s kolom ubil hmeljniškega lovskega čuvaja, ki ti je izrgal srno, ko si že mislil, da je tvoja.«

Cigan je kar zarental:  
 »Molči! Prisegel si, da boš moštai!«  
 »Prisilil si me, ker si mi zakugal s smrtjo!«  
 Cigan se je sključil kakor zver, ki se pripravlja, da skoči na svoj plen. Pridušeno je hitel s sikajočim glasom:

»Boj se me! Saj veš, da cigan Vrba ne pozna žale! Če me ujeziš, bom pozabil, da si mi bratranec po materi, ki je bila sestra tvoje matere in se je spozabila s ciganom. Sam veš, da z menoj ni dobro črešnej zobati!«

Divje je zamahnil po zraku s pestjo, črne oči so se mu sovražno zabiskale.

Agata je začudeno poslušala. Cigana je dobro poznala. Pred leti se ji je včasih približal, ko je bila sama v koči, da ga je morala enkrat napoditi kar s sekuro. Mož ni hotela vznemirjati zaradi tega capina, ki se ga je pač sama znala otresti, čeprav je bil tak divjak. Zdaj pa je hipoma slišala, da je možov sorodnik. Res je enkrat Janex nekaj pravil o neki svoji teti, ki je služila nekje na jugu in se baje spajdašila s cigani, a več ni vedela. Zdaj pa zve, da je ta cigan njegov sorodnik in mrticec lovkega čuvaja Pege.

In spomnila se je na divjega lovca Tonača, ki je včasih začel tudi v njih kočah, ko je begal po hostnah pred zasledovalci. Da, kako čudna je prava včasih Kar obdožila ga je, da je on krivec in da nihče drugi ni umoril Pege, češ, da so ga ljudje tiste dni videli, ko je postopal tam okoli po planini, kjer je bil lovec ubit.

In krepki živahni Tonač se ni sam javil in skušal dokazati, da je nedolžen. Tudi otročkov ni čakal, da bi ga ujeli in odpeljali ter ga odvedli pred sodnike, kjer naj bi se zagovarjal. Vzel je svojo puško ter odšel v planino, kjer se je postal skrivaj kakor divja zver in s tem dejanjem še bolj potrdil sum, da je res kriv in da je prav on tisti zločinec, ki se boji pravice. Le redkokdaj se je vračal domov k materi, ki ga je ljubila in vedela za njegovo nedolžnost ter trepetala za njegovo življenje. Otročniki so povpraševali tudi pri nji, stikali okoli, pa našli samo njegove cape, ki jih je starič šivala in pripravljala perilo in brašno, da se je okrepčal in preoblekel, kadar je prišel domov ves utrujen in zamazan. Seveda je vedno prej nastavlil koga pred hišo, da je oprezal okoli in ga takoj opozoril, da je lahko zbežal, saj je oko postavilo pazito budno nanj.

Pa dober človek je bil Tonač in še kako dober! Dokler ni bil osumljen, je skrbel za mater in ji pomagal. Zdaj je morala sirota sama skrbeti zase in še zanj. Če je prišel k oglarjevemu otrokom, jim je vedno prinesel kako malenkost. Steer je bil krepki mladenič vedno žalosten. Tako lep in vitek fant je bil in še mlad, pa je imel tako skvarjeno življenje brez svoje lastne krivde.

Jeriš se je Tonač emilil in najrajši bi mu vse povedal, pa ga je vezala prisega. Zato je skrivaj trpel in čustvoval s fantom, a sam mu ni mogel pomagati. Vrbe pa tudi ni smel izdati, saj se ga je bal, ker je vedel, da bi cigan takoj vse podnel s smodnikom in še komu izmed njih upnil življenje.

Agata je vedela dovolj. Ko je cigan hahljajoš se potegnil iz žepa steklenko žganjice in oglarju napil, je ona neslišno odšla proti domu.

Zdaj se je spomnila, kako je bil Jeriš vedno zaničljiv, če je kdo omenil cigane ali Tonača, razumela je njegov molk in kar zabeleto jo je, da mož ni smel z besedo na dan.

(Nadaljevanje.)

## Siromakov grob

Sorodnikov bogatih  
na Tvojem grobu ni,  
in vendar lučka sveti  
in cvetje ga krasi.

Ljubezen je zažgala  
na grobu Tvojem žar  
in zadnjih cvetk jesuskih  
prinesla ti je v dar.

Veliko več so svečke  
in rože vredne tđ,  
ki Ti jih poklonile  
dobrotno so rokó!

Gušper: »Moj stric živi od napak drugih ljudi.«

Blaž: »Kako to? Ali je sodnik?«

Gušper: »Ne, le tvornico za radirke imate



Gušper: »Z avtomobilom so se takorekoč skrajšale vse poti.«

Blaž: »Da, najbolj pa še pot v večnost!«

MR. BAHOVEC

PLANINKA  
ZDRAVILNI  
ČAJ

Pijte samo

zdravilni

# PLANINKA

čaj

v plombriranih paketi po Din 20 - in Din 12 -

Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana

## BREZPLAČNO V BUDIMPEŠTO

na 34. mednarodni Evhariistični kongres v Budimpešti od 25. do 30. maja 1938.

Tujsko prometna sekcija Kluba esperantistov v Ljubljani priredi na pobudo kongresnega odbora v Budimpešti v času od 25. do 30. maja 1938 zanimivo potovanje na Mednarodni evharistični kongres v Budimpešti.

Ves katoliški svet praznuje vsako drugo leto v drugem mestu mednarodni evharistični kongres. Dosedanji kongresi so tako glede zunanega razkošja in sijaja, kakor tudi glede notranje vrednosti privedli prekašali eden drugega. To so brez dvoma največje manifestacije na svetu, kjer stotisoči navdušenih katoličanov manifestirajo za svetovni mir, za krščansko kulturo in za ljubezen do najbolj svetega zakramenta, do sv. Evharistije.

Letos se vrši evharistični kongres v Budimpešti, slikovitem glavnem mestu ogrske dežele, katero je po svojem položaju kot ustvarjeno za velikansko zbirališče vseh narodov.

Udeleženci tega potovanja bodo imeli priliko udeležiti se vseh svečanosti kongresa, svečanih procesij, med drugim tudi nočne procesije na ladjah po bajno razsvetljeni Donavi, pri kateri bo najbolj slavnostno in razkošno opremljena ladja z Najsvetejšim, katerega bodo nosili kardinali, škofje in prelati.

Poleg tega si bodo udeleženci lahko za mal denar ogledali vse zanimivosti mesta in okolice. Omenjamo med drugim: Kraljevi dvor, eno izmed najlepših kraljevskih palač na svetu. Nepozaben vtis napravi na tujca bajno razsvetljena »Kronska cerkev« in umetniški »Ribarski stolpi. Protiv Donavi obrnjena gleda najvlečnejša stav-

ba na kontinentu »Ogrski parlament«. Poleg starih umetniških rimskih in turških stavb bomo videli najmodernejša kopališča, kjer se sestaja najodličnejša družba. Sredi Donave prekrasni otok sv. Margarite s svojimi krasnimi stavbami in parki itd. V sporedu evharističnega kongresa so tudi vrstke predstave, gledališča, verske, zgodovinske in umetniške razstave itd., kar si bodo udeleženci lahko vse ogledali.

Iz Ljubljane odpotujemo 25. maja okoli poldneva. Natančen vojni red in spored celoga šestdnevnega potovanja priobčimo pozneje.

**Cena 550 din.**

V tej ceni je zapopadna vožnja III. razreda s posebnim brzovlakom tja in nazaj, prevoz v hotele, prenočišče v dobrih hotelih in zajtrk, kolektivni potni list in vizum in zopetni prevoz iz hotelov na kolodvor do vlaka. Za vožnjo II. razreda bo treba doplačati približno 100 do 150 dinarjev.

Ker je pripravljajni odbor v Budimpešti, upoštevajoč jezikovne težave, določil mednarodni jezik esperanto kot pomožni jezik kongresa, prejme vsak udeleženec potovanja brezplačno knjigo, s katero se bo naučil esperantskega jezika še do kongresa. Na kongresu bomo slišali slavnostne govore, svele in mašne pesmi v esperantskem jeziku, katere bomo lahko vsi razumeli, kakor svojo materinščino.

Cena potovanja v znesku 550 din se plača v petih enakih mesečnih obrokih po 110 din in mora biti prvi obrok plačan najpozneje do 1. januarja 1938. Ostali obroki so plačljivi vsakega 1. v mesecu, tako da bo zadnji obrok plačan 1. maja 1938.

Hitite s prijavi, kajti le prvih 100 prijav bo deležnih zbranja za brezplačno potovanje. Vsa ostala pojasnila bodo dobili prijavitelci pisмено.

Med prvih sto prijavitelcev se bo iztrebalo 10 brezplačnih potovanj tja in nazaj.

Izbrani udeleženci bodo plačali samo stroške potnega lista in vizuma, ki se poračuna s prvim obrokom v znesku 100 din, katerega nakaže vsak prijavitelc istočasno s spodnjo prijavo.

Odrežite!

Odrežite!

### PRIJAVA.

Tujsko-prometni sekciji kluba esperantistov v Ljubljani.

Ime in priimek: \_\_\_\_\_

Naslov: \_\_\_\_\_

Poklic: \_\_\_\_\_

SE udeležim potovanja na 34. mednarodni Evhariistični Kongres v Budimpešti in nakazujem istočasno na KLUB ESPERANTISTOV, LJUBLJANA, šek. rač. št. 14.468 prvi obrok v znesku Din 110.-

Dne: \_\_\_\_\_ Podpis: \_\_\_\_\_

## DOPISI

Ješica. Fantovski odsek priredi v nedeljo, dne 5. decembra »Miklavževanje« in sicer ob pol 5 za otroke in ob pol 8 za odrasle. Poleg Miklavževga prihoda je na programu tudi burka: »Ladi zdravnik«. Darila se sprejemajo v nedeljo od 10 dalje.

Črnača. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 5. decembra ob pol 20 običajne Miklavžev večer. Darila se sprejemajo od 18 dalje. Popoldne ob 15 pa imamo asioptično predavanje: »Pariška svetovna razstava«. Vstopnina za predavanje samo 1 in 2 din. — Vsi iskreno vabljeni!

št. Jurij pod Kumom. Društveno življenje je tudi letos oživel. V Fantovski odsek so se vpisali domalega vsi fantje in imeli že ustanovni občni zbor. Sestanke imajo ob sredah zvečer. Z veseljem in v velikem številu prihajajo k sestankom. Tudi dekliški odsek pridno deluje, in sicer élahice, mladenke in gojenke. Dekleta imajo sestanke in celovadbo ob četrkih, mladenke in gojenke pa ob nedeljah. Miklavž pride zopet po več letih v Društveni dom v nedeljo, 5. decembra, ob 4 popoldne. Fantovski in dekliški odsek pripravljata za 8. december akademijo, ki se bo vršila popoldne po litanijah. Dramatični odsek pa nam bo za božič priredil igro. — V soboto, 27. novembra, smo pokopali kar dve ženski, Hirselj Uršulo iz Četeža, ki je bila najstarejša v fari, in Marijo Verbaš iz Skleandrova.

Brde pri Ihanu. Smrt je pretrgala nit življenja Antončkovim mami z Brda. Rajna Marija Gregorin je bila najstarejša žena naše župnije. Dočakala je 93 let. Bila je velika dobrotnica siromakov. Krstna botra je bila nad 70 novorojenčkom. Do zadnjega je pridno pomagala domačim pri delu. Zelo rada je braja naše časopise. »Domoljubac« je imela naročenega vseh petdeset let. Bog daj dobri Antončkovim mami za vsa dobra dela bogato plačilo!

Šmihel pri Novem mestu. Prosvetno društvo je edino v občini javno proslavilo narodni praznik s lepo akademijo, ki se je vršila že v nedeljo. Združena je bila s proslavo izseljenske nedelje. — Za praznik Brezmadežne pa pripravlja naš nekliški kroček igro »Prisegam«. Vstopnina bo znižana.

## Mali oglasi

Sprejme se gospodar-  
ski pomočnik, trezen in  
norkadilec, s 1. januarjem  
ali proti, za vsa kmeč-  
ka dela, opravljanje  
živine in molže krav,  
plača Din 250.— me-  
sečno. Pisemne ponud-  
be na upravo Domol-  
juba: pod »Pomočnik«  
št. 18456.

Kostenec les in drva  
in kurjavo kupujem skozi vse  
leto. Drago Hadl, Novo  
mesto.

### Sarbi za čevlje

so izobite, če jih pri-  
meni naročite. Jernej  
Jeraj, Zapogo štev. 10,  
Smednik.

Šivalni stroj pogre-  
ljiv,  
moderen, prav malo  
rabiljen in globok otro-  
ški voziček, po nizki  
ceni prodam. Nunska  
ulica 19/II. deano.

Širi  
Domoljuba!

## Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA  
SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČA-  
MO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN  
STANE MENEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA  
ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLO-  
VENCA« JE »SLOVENSKEGA DOMA« POPOLNO  
NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI  
UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUB-  
LJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK  
LISTA NA OGLED.

## Mislil je, da je njegova srajca bela...



...dokler ni našel ovratnika, ki je bil opran z Radionom.

Na trudite se pri pranju z različnimi drugimi pralnimi sredstvi, ker samo z Radionom oprano perilo postane snežnobelo. Učinek Vas bo presenetil! Dobro Schichtovo milo, prepojeno s kisikom, pronic skozi tkanino in odpravi brez vsakega mrcanja vso nesnago. Ne zadovoljite se s sredstvi za pranje, pri katerih se morate na vse moč truditi, da postane perilo belo, temveč uporabljajte Radion, pa boste imeli z lahkoto »Radionobelo« perilo. Razložek bo očiten, če primerjate perilo. Perilo oprano z Radionom bo ostalo vedno snežnobelo. Razen tega bo bolj trpežno, ker Radion varuje perilo.



Schichtov  
**RADION**  
pere sam



### Brzoparilnik »GAMA«

domač proizvod, izdelak leti kot inozemski in nad polovico cenejše izdeluje  
**Črna Dadržal, 14 pri Ljubljani**  
10 letno jamstva. Ceniti brezplačno.

### Brinje in fige

prvovrstno blago dobite pri teraki  
**FRAN POGAČNIK d. o. o., LJUBLJANA**  
Tyrševa (Dunajska) c. 88. Javna skladišča (Baikan)

Naročajte »Demoljuba«

## Mali oglasnik

Vsaka drobna vretica ali nje prostor veija za enkrat Din 5—. Naročniki »Demoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridejke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajecev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

### Lepo in poceni

se oblečete, če naročite obleko, sukno ali površnik pri Bebear Anton Godešič, Školja Loka.

**Napredaj** več prvovrstnih petelinov štajerske pasme. Zavod sv. Stanislava, Št. Vid nad Ljubljano.

**Mizarskega vajenca** sprajme Spracar Ignacij, Breza - Trebnje.

**Klapca** za kmeteka dela sprejemem takoj, ali v novem letu. Lenen, Švrlje št. 22 p. Selca nad Škofjo Loko.

**Malo posestvo** v okolici Ljubljane prodam na hranilce knjižice. Naslov v upravi Demoljuba pod št. 18844.

**Kraste**, hlode in suhe deske kupim. Franc Pirce, Dravlio-Lj.

### Vložne knjižice

denarnih zavodov, ki se včlanjeni v Zadržni zvezi, kupujem in oplačujem po najvišjih cenah. Ponudbe nasloviti na upravo Demoljuba pod št. »Prilika« št. 18738.

**Klapca** pridnega in poštenega sprejemem takoj, Grad, Sv. Jakob 11, p. Dol pri Ljubljani.

### Gostilniški lokal

v inventarjem v tujsko-prometnem kraju na Gorenjskem se odda v najem s 1. januarjem 1938. — Ponudbe do 12. decembra L. I. na Gospodarsko zadržno Češnjica pri Železnikih.

### Krojci - šivilje!

Damsko in moško krojno knjigo dobite pri: Knafelj Alojzij, Ljubljana, Križevniška ul. Zahtevajte prospekt!

**Sladko seno** 25.000 kg in nekaj slame po ugodni ceni napredaj. Dvorje 41, p. Cerklje pri Kranju.

**Malo posestvo**, hiša z opako, niva 8 mernikov posestva, 8 voze sena, 4 orala zaraščene ga ozda, po nizki ceni napredaj. Informacije pekarna Novak, Grosuplje.

**Sviniske kože**, kakor druge vrste kož sprejemam v strojenje. Leopold Sajovic, usnar, Motnik št. 21.

**Slame** večjo množino kupi Gospodarska zadržna v Dravljah.

**Krojaška vajenca** sprajme Janko Likozar, Predosije 88, p. Kranj.

**Kupim** surove sviniske kože po najvišji ceni. Franc Babnik, Vernek 7, p. Kresnice.

### Lepo rčništvo

je na prodaj na Breznici 14, pri Zarovnici.

### Mlekarski voziček

dobro ohranjen je na prodaj. Stranska vas 32, p. Dobrova pri Ljubljani.

**Slager in Pfaff** skoraj novi najmodernejši živalni stroji in večja izbira starih po neverjetno nizkih cenah napredaj edino pri »Promete« (Nasproti Križanske cerkve).

**Svete kipe** vseh velikosti po najnižjih cenah. Jaslice že od Din 2— naprej. Trgovci znaten popust. Franc Konjedič, keramik, pošta Stražišče pri Kranju.

**Posušeno drevo** za vsa dela na gruntu in pri živini sprejemem o Božiču ali takoj. — Ponudbe pod »Dobra plača« na Demoljuba.

**Cerkvenik** išče službo z novim letom z lepim spričevalom. — Naslov v upravi »Demoljuba« pod št. 18725.

**Slamopreznico** dobro ohranjeno kupim ali pa zmenjam za menjšo. — Al. Beretič, Smarjeta, Dojenjsko.

**Kože**, vaverične, jazbe, črve, zajče in vse drugo od divjačine kupujem ter plačam po najvišjih dnevnih cenah Zdravič, trgovec, Ljubljana, Stari trg nasproti kavarni Zlatnik.

## Naše načelo za Miklavža je: Nizke cene in dobro blago!

### Perlio:

moške okalori srajce	Din	19.— dalje
moške maje		21.— "
moške blazne		21.— "
moške srajce		25.— "
moške spodnje blazne		18.— "
ženske maje		21.— "
ženske blazne		21.— "
damske maje s rokavi		18.— "
damske blazne		18.— "
damske flur nogavice		6.— "
moške nogavice		2.75 "
moške dokolenke		9.— "
damske triko rokavice		10.— "
moške triko rokavice		11.— "
brisače		8.— "
servijeti		4.— "
gumijasti predpasniki		12.— "
samoveznice		7.— "
moške vestije		45.— "

### Čevlji:

otroški	Din	18.— dalje
ženaki		68.— "
moški		78.— "
copate otroške		18.— "
copate ženske		26.— "
copate moške		30.— "
snežke		69.— "

### Usnjeni predmeti:

denarnice	Din	2.— dalje
otroške torbice		6.75 "
ženske torbice		27.— "
aktivke		59.— "
kovčegi s ključem		14.— "
kovčegi od 35 cm dalje		82.25 "

### Porcelan:

skodelice za kavo	Din	7.—
servis za črno kavo, 14 delni		40.—
servis za čaj, 16 delni		55.—
jedilni servis za 6 oseb,		
26 delni		220.—
garnitura za pecivo		35.—

### Steklo:

kozarci	Din	1.—
servis vinski, 8 delni		12.75
servis za liker, s podstav.		18.—
servis za vodo		18.—
servis za komplet		30.—
doza za sladkor		3.—
doza za maslo		12.50
nastavek za sadje		15.—

### Razne potrebljine:

milo	Din	0.50
gumijaste gobe		2.75
ogledala za britje		9.50
aparati za britje		7.—
zobne ščetke		2.50
kozarci za sobe, v darvah		2.50
doze za milo		2.50
glavniki		1.50 dalje
žepni noži		4.— "
nahrbtniki za otroke		10.—
nahrbtniki za moške		40.—
manikire		18.—
razpršilniki		12.50
jedilni pribor za 6 oseb		159.—

### Oblačila:

kapa	Din	7.—
otroške obleke		78.—
moške obleke		221.—

Velika izbira igrač po najnižjih cenah!

## ANT. KRISPER

MESTNI TRG 26 LUBLJANA STRITARJEVA UL. 1—3

V nedeljo, 3. dec. trgovina ves dan odprta!



Ljubljana  
Kozovskega ul. 4  
Telefon št. 9629

Dr. Frano Derganc  
In-primarji klin. št. 1 p.  
Ordinira: 11.—4.

Praktična, lepa in poceni Miklavževa darila za odrasle in otroke Vam nudi v veliki izbiri tvrdka

## F. I. GORICAR, Ljubljana

v svojih dveh trgovinah na Sv. Petra cesti št. 29 in 30. V nedeljo 5. decembra bomo imeli obe trgovini ves dan odprti, ter lahko izkoristite nedeljsko vožnjo! — Pri vsakem nakupu nad din 100.— robček zastonj, pri večjem nakupu primerne več! — Ravno kar izgotovljena lepa izbira damskih plaščev!

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!



Klavirsko  
harmoniko  
od Din 487.—

Zahtevajte  
brezplačni  
katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 107

Trgovec zasači svojega sinčka na laži. Dolgo ga kara, nazadnje pa mu pravi: »Obljubi, Ivanček, da ne boš nikdar več lagale! Ivanček: »Obljubim, atje! Oče: »Dobro, zdaj pa pojdi k telefonu — neki upnik me kliče — tu povej, da me ni doma!«

**Hranilne knjižice** članic Zadržne zveze vzame v račun za raznovrstno manufakturo

**Oblatilnica za Slovenijo v Ljubljani**

Tyrševa cesta 29 (hriba Gospodarske zveze)  
Državnemu uradniku nudimo manufaktorno blago v veliki izbiri na mesečno odplačevanja.

**Brinje** novo oddaja po ugodni ceni  
Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonske ceste 8.

Tonček pride kupit ovratnik za očeta. Trgovec ga vpraša: »Kakšen ovratnik pa želi tvoj oče? Ali takega, kot ga imam jaz?«  
Tonček: »Ne, on boče čist ovratnik!«

**ZOBOTREBCE** vseli vrst  
kupi  
M. PAKIČ, Ljubljana, Sv. Petra nastp 27 (na vodo)

**AL. PLANINŠEK — Ljubljana**

Beethovnova ul. 14 - Telefon 35-10

Izpostuje vse bančne, kreditne posele, nakup in prodaja HRANILNIH VLOG najugodnejše proti takojšnjemu plačilu.

## Hranil. vloge

prodaste najbolje potom moje oblastveno dovoljene pisarne. — Takojšnja gotovina. — RUDOLF ŽÖRR, Ljubljana, Gledališka 12 Telefon 38-10

**Prehlic.** Podpisana Kodrman Marija, posestnica v Prikrnci, s tem javno obžalujem in preključem vse obdolžitve in žalitve, ki sem jih izrekla dne 7. septembra 1937 in dne 7. oktobra 1937 v Prikrnci, zoper Remsa Janeza, posestnika sina v Prikrnci št. 20. V zvezi s tem izjavljam, da za te moje trditve in obdolžitve nisem imela nobenega stvarnega razloga in povoda. — Gospodu Remsu Janezu pa se iskreno zahvaljujem, ker mi je na sodišču odpustil vse te obdolžitve in me na ta način obvaroval kazenskih posledic mojega dejanja. Prikrnci, 24. novemb. 1937. Kodrman Marija.

**Veliko zalogo** vsakovrstnega manufakturnega blaga, kakor moškega in damskega, bele in rjave kontenine, gradila za modroce, raznih zastorov, raznega perja in puha dobite po najnižjih cenah pri

**F. Ostrelič, Ljubljana**  
Nabrežje 20. septembra pri tromostovju  
»Potrebna strogo poštena!«

Dne 3. decembra l. l.

ob 9. uri se bo vrtila na licu mesta v Podborštem št. 10 p. Črnuče

## prostovoljna javna dražba

### divšč Jerkove opekarne

x vsemu poslopju in zemljišču. — Prodajalo se bo skupaj in posamezno. — Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v občinski pisarni na jezici.